

ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΤΡΙΜΗΜΑΤΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΦΟΦΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ - ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2001

ΤΕΥΧΟΣ 101

ΕΤΟΣ 21^ο

1200 ΔΡΧ.

Ο ΜΕΣΣΑΙΩΝΑΣ ΕΧΕΙ ΑΝΟΙΞΕΙ ΤΙΣ ΠΟΡΤΕΣ ΤΟΥ

- Η ατελειωτή πρόοδος
- Η εξέλιξη των αισθήσεων στον άνθρωπο

ISSN 1105-8129

Πλάτωνας - Κομφούκιος:
μια επίκαιρη πολιτική

Από τον Εκδότη

ΕΛΛΑΣ

Mε απόφαση του Ο.Η.Ε. το 2001 είναι το έτος αφιερωμένο διεθνώς στον εθελοντισμό. Έτσι και σ' όλο τον κόσμο, η σημασία και το πνεύμα του εθελοντισμού τονίζονται με ιδιαίτερο τρόπο, μ' ένα γενικό κάλεσμα για τη διεθνή προώθηση και προβολή του.

Στον εναρκτήριο λόγο του Παγκόσμιου Προέδρου του Ο.Η.Ε., του κ. Κ. Αννάν, για τα εγκαίνια του νέου έτους 2001, τόνισε ιδιαίτερα την επιτακτική ανάγκη της προώθησης του εθελοντικού πνεύματος σε όλο τον κόσμο, ώστε να μπορούν ν' αντιμετωπιστούν πιο αποτελεσματικά τα μεγάλα προβλήματα που τον μαστίζουν, από την φτώχεια και τις ασθένειες μέχρι τις οικολογικές και φυσικές καταστροφές στο περιβάλλον. Και αυτό επειδή ζούμε πλέον σ' έναν κόσμο τόσο υλιστικό και βιομηχανοποιημένο που η έννοια της ανθρωπιάς, της βοήθειας στον συνάνθρωπο και της κοινωνικής αλληλεγγύης, έχουν σχεδόν χαθεί. Ο καθένας κοιτάζει μόνο τα δικά του συμφέροντα, πέφτοντας στον ακραίο εγωισμό και την πιο ωμή αδιαφορία ως προς το σύνολο και ως προς τους άλλους.

Η ανθρώπινη κοινωνία και οι πολιτιστική ευημερία σε όλες τις πολλαπλές τους διαστάσεις, είναι υπόθεση όλων και όχι μόνο των κρατικών και κυβερνητικών φορέων. Εθελοντισμός σημαίνει ακριβώς αυτό: Να νοιάζεσαι ο ίδιος έμπρακτα και δραστήρια, ως πολίτης μιας πολιτείας για το κοινωνικό σύνολο, για τους άλλους και για το φυσικό περιβάλλον, συνειδητοποιώντας ευθύνες και θυσιάζοντας προσωπικό χρόνο και ενέργεια για το καλό του συνόλου. Να είναι κανείς εθελοντής σημαίνει να αισθάνεται μέλος του κοινωνικού Είναι, δηλ. ζωντανό μέρος ενός ζωντανού συν-όλου. Ζωντανή Δύναμη, ενεργή και συνειδητοποιημένη, στην υπηρεσία ενός κοινού σκοπού, δρώντας ορθά, δηλαδή χωρίς να περιμένει ανταμοιβές από τη δράση της. Σ'έναν κόσμο όπου δύλα αγοράζονται και πληρώνονται, ο εθελοντισμός προσφέρει μια ανανεωτική γεύση ιδεαλισμού, ανιδιοτέλειας και ανθρωπιάς.

Η διεθνής Νέα Ακρόπολη, στην πρόσφατη απόφαση της γενικής συνέλευσής της, τον Απρίλιο του 2001 στην Αθήνα, αποφάσισε ομόφωνα ν' ακολουθήσει την σύσταση του Ο.Η.Ε. για το έτος του εθελοντισμού, ενισχύοντάς την. Άλλα κάτι τέτοιο δεν είναι μόνο θέμα ενός έτους, αλλά πρέπει να γίνει τρόπος ζωής. Γ' αυτό από την Ιδρυσή της, και τώρα πλέον σε πάνω από 40 χώρες σε όλες τις πεπέρους, η Νέα Ακρόπολη προωθεί τον διάλογο ανάμεσα στους πολιτισμούς, καλλιεργεί την ανάπτυξη της κουλτούρας και της διαπολιτιστικής αλληλεγγύης και την προσφορά της κοινωνικής και οικολογικής δράσης.

Η Νέα Ακρόπολη συγκεντρώνει ανθρώπους που με εθελοντικό τρόπο, θέλουν να κάνουν έναν καλύτερο κόσμο, πιο δίκαιο και ανθρώπινο. Μέσα από προγράμματα κοινωνικής βοήθειας πραγματοποιεί δραστηριότητες για την αναβάθμιση της κουλτούρας σε όλους τους τομείς, σε όλα τα κοινωνικά στρώματα και όλες τις ηλικίες, για τους ασθενείς και τους περιθωριοποιημένους, βοηθάει στην κατάσβεση πυρκαγιών και στις αναδασώσεις, καθώς και σε όλες τις φυσικές καταστροφές που πλήττουν τους ανθρώπους, κάνοντας να φτάσει η αδελφική της βοήθεια σε όσους βρίσκονται μόνοι και έχουν ανάγκη σε δύσκολες στιγμές. Και όλα αυτά κάτω από μια νέα φιλοσοφική θεώρηση για τη ζωή, το σύμπαν, τη κοινωνία και τον άνθρωπο. Ο εθελοντισμός, που μπαίνει στην υπηρεσία του κοινού καλού, δημιουργεί βαθιές αλλαγές όχι μόνο στην κοινωνία αλλά και μέσα στην καρδιά εκείνου που τον πράττει.

Χρειάζεται περισσότερος εθελοντισμός, για να αλλάξει ο κόσμος προς το καλύτερο. Χρειάζεται περισσότερη Ορθή Δράση, απαλλαγμένη από επιθυμία για προσωπικό όφελος. Για να βελτιωθεί η κοινωνία και να βελτιωθεί ο κάθε άνθρωπος, χρειάζεται να πούμε ένα μεγάλο ΟΧΙ στους εγωισμούς και τις αδιαφορίες και ένα μεγάλο ΝΑΙ στην αξία της ανθρώπινης καρδιάς, στην αγάπη για τον συνάνθρωπο, στην εμπιστοσύνη και την κοινωνική ευθύνη του καθενός.

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ

Εκδίδεται από τις:
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

ΒΑΡΒΟΓΛΗ 3,
ΑΘΗΝΑ 11361
Τηλ. 8231301, Fax. 8810830

e-mail: ena-na@eexi.gr

ΕΤΟΣ 21ο, ΤΕΥΧΟΣ 101
ΙΟΥΛΙΟΣ-ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ-ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2001

Εκδότης - Ιδιοκτήτης :

Γ.Α. Πλάνας

Διευθυντής Σύνταξης :

Γ. Χρόνης

Υπεύθυνος Ύλης :

Κ. Δαικίδου

Ατελιέ:

Κ. Δαικίδου, Δ. Κόκλα

Δημ. Σχέσεις - Διακίνηση :

Γ. Χρόνης

Μεταφράσεις :

Γ. Πλάνας, I. Μούστρη

Συνεργάτες:

Γ. Χαραλαμπόπουλος, Μ. Χιμένεζ, I. Μούστρη,
Γ. Τσιρώνης, Π. Μούστρης

Στοιχειοθεσία - Διόρθωση:

Διονυσία Κόκλα

Εκτύπωση :

Μ. Κατίνας, Γ. Κολιάτος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Β

3 ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΕΚΛΟΤΗ

5 ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

**6 INTERNET ΕΝΑΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΤΟΣ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ**

9 Η ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

Πόντα εμπρός, άσχετα προς τα που;

14 Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΩΝ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ

Θα έχουμε πάντα τις ίδιες αισθήσεις;

Ήταν στο παρελθόν οι αισθήσεις ίδιες με τις σημερινές;

19 Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΥΔΡΟΧΟΟΥ

Το πέρασμα από την Εποχή των Ιχθύων στην Εποχή του Υδροχοού έχει απασχολήσει τα τελευταία χρόνια όχι μόνο αστρολόγους αλλά και κοινωνιολόγους, φιλοσόφους και άλλους σκεπτόμενους ανθρώπους.

22 Η ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΑΚΡΟΠΟΛΗΣ

24 ΧΑΛΑΡΩΣΗ

25 ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΒΑΣΜΑ

26 ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ - ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ

28 Η ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΣ

29 ΟΙ ΘΕΟΙ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ

30 Ο ΜΕΣΣΑΙΩΝΑΣ ΕΧΕΙ ΑΝΟΙΞΕΙ ΤΙΣ ΠΟΡΤΕΣ ΤΟΥ

Μια άλλη άποψη γιαυτό το σημαντικό θέμα

35 ΣΠΟΡΟΙ ΣΟΦΙΑΣ

Λόγια μεγάλων ανδρώπων της σύγχρονης ιστορίας

36 ΠΛΑΤΩΝ - ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΣ: ΜΙΑ ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Δυλο μεγάλες μορφές της φιλοσοφίας και οι θέσεις τους.

40 ΘΕΟΙ & ΣΥΜΒΟΛΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥΣ

Βουδισμός. B' μέρος

44 ΡΟΜΠΕΡΤ ΦΛΟΥΝΤ

48 ΑΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

49 ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΔΙΚΤΥΩΝ

του Γιώργου Τσιρώνη
roland@aurora.eexi.gr
http://w4u.eexi.gr/~roland

**Γιατί σίναι πρακτικά
αδύνατη η δημιουργία
ενός απόρθητου δικτύου
ή ενός απαραβίαστου
Server.**

Οσες παραβιάσεις συστημάτων ασφαλείας στο Internet βλέπουν το φως της δημοσιότητας έχουν ένα κοινό χαρακτηριστικό:

Ο εισβολέας εκμεταλλεύτηκε πάντοτε ένα γνωστό και ήδη δημοσιευμένο ελάττωμα (vulnerability) για το οποίο υπήρχε ήδη διαθέσιμο «αντίδοτο» (patch) το οποίο όμως δεν είχε εγκατασταθεί στο συγκεκριμένο δίκτυο ή μπχάνημα.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αυτής της, μονίμως επαναλαμβανόμενης κατάστασης, αποτελεί η πρόσφατη εισβολή ανατολικοευρωπαίων crackers στους servers 40 εταιρειών και η κλοπή των στοιχείων χιλιάδων πιστωτικών καρτών, καθώς και η παραβίαση των συστημάτων ασφαλείας της ίδιας της Microsoft, η οποία επιτεύχθηκε χάρη στην αμέλεια των administrators της εταιρείας να εγκαταστήσουν τα patches που η ίδια παράγει.

Εκ πρώτης όψεως, το πρόβλημα φαίνεται να βρίσκεται στην αδιαφορία ή στον υπερβολικό φόρτο εργασίας των διαχειριστών κάθε δικτύου οι οποίοι δεν φροντίζουν να το κρατούν καλά προστατευμένο, κλείνοντας επιμελώς όποια 'τρύπα' ανακαλύπτεται.

Στην πραγματικότητα όμως ένα τέτοιο συμπέρασμα θα ήταν άδικο.

Το πραγματικό πρόβλημα δεν βρίσκεται στην αδιαφορία των χρηστών ή των administrators, αλλά στο γεγονός ότι ο αριθμός των patches είναι πλέον εξαιρετικά μεγάλος.

Κάθε εβδομάδα ανακοινώνονται περίπου 20 νέα vulnerabilities, ενώ μόνο για το Microsoft Outlook εκδόθηκαν περισσότερα από 12 patches μέσα στο έτος 2000. Είναι λοιπόν αδύνατον για τον μέσο χρήστη να παρακολουθεί τις εξελίξεις, προστατεύοντας αποτελεσματικά το σύστημά του (π.χ. αν στο PC μου έχω εγκατεστημένες 10 εφαρμογές μπορεί να πρέπει να εγκαθιστώ $10 \times 12 = 120$ patches το χρόνο, δηλαδή ένα κάθε 3 ημέρες!).

Τα πράγματα είναι φυσικά πολύ χειρότερα για τους επαγγελματίες μια και συνήθως διαχειρίζονται δίκτυα με δεκάδες μπχανήματα και εκατοντάδες εφαρμογές. Κάθε καινούριο vulnerability και κάθε νέο

patch υποχρεώνει αυτούς τους ανθρώπους να εγκαταστήσουν, να ρυθμίσουν και να ελέγξουν από την αρχή δεκάδες πράγματα καθένα από τα οποία όχι μόνο απαιτεί μεγάλο κόπο, αλλά και τους υποχρεώνει συχνά να τροποποιήσουν τη βασική αρχιτεκτονική του δικτύου τους, κάνοντάς το πιο ευάλωτο σε άλλα vulnerabilities από τα οποία μέχρι τότε ήταν προστατευμένοι.

Σε αυτό το πρόβλημα δεν φαίνεται να υπάρχει λύση καθώς, όσο επεκτείνονται οι δυνατότητες των εφαρμογών και των μηχανιμάτων που χρησιμοποιούμε τόσο μεγαλώνει και η πολυπλοκότητά τους, αυξάνοντας παράλληλα τις πιθανότητες να αποδειχθεί ανασφαλές κάποιο τμήμα τους. Γι' αυτό, πολλοί ειδικοί προτείνουν να εγκαταλείψουμε αυτόν τον τρόπο προσέγγισης.

Να αναγνωρίσουμε και να δεχτούμε σαν δεδομένο ότι δεν μπορούμε να εμποδίσουμε τον επιτιθέμενο να μπει μέσα στο δίκτυό μας και να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας στην εκδίωξή του πριν αυτός προλάβει να προκαλέσει κάποια καταστροφή.

Σε έναν «παραδοσιακό» πόλεμο ο αμυνόμενος γνωρίζει πολύ καλά το έδαφός του και μπορεί να επιλέξει ο ίδιος σε ποιο σημείο (ευνοϊκό για τον ίδιο φυσικά) θα δώσει τη μάχη του. Μπορεί να συγκεντρώσει τις δυνάμεις του πίσω από ένα αδιάβατο ποτάμι, πάνω σε ένα απότομο βουνό, μέσα σε μια στενή κοιλάδα ή όπου αλλού επιθυμεί. Αντίθετα, ο εισβολέας δεν γνωρίζει την τοπογραφία του χώρου και δεν επιλέγει ο ίδιος σε ποιο έδαφος θα κινηθεί. Είναι υποχρεωμένος λοιπόν να αναζητήσει τον εχθρό και να δώσει τη μάχη όπου αποφασίσει ο αμυνόμενος.

Μεταφέροντας την ίδια συλλογιστική στον χώρο των δικτύων, ο εισβολέας δεν γνωρίζει τίποτε για την αρχιτεκτονική, τις ρυθμίσεις και τις λειτουργίες του συστήματος μέσα στο οποίο βρίσκεται. Για αρκετό καιρό λοιπόν, είναι υποχρεωμένος να κινείται «αναγνωριστικά» μέχρι να καταλάβει τι συμβαίνει μέσα σε αυτόν τον χώρο και πώς πρέπει να κινηθεί για να επιτύχει το σκοπό του. Έτσι, ο αποτελεσματικός security expert προσπαθεί βέβαια να καλύψει όλα τα ευάλωτα σημεία (τρύπες) της περιφέρειας του δικτύου του, αλλά φροντίζει και για τη δημιουργία μιας δεύτερης γραμμής άμυνας, χρησιμοποιώντας συστήματα Intrusion Detection. Με τον τρόπο αυτό παρακολουθεί επισταμένα όσα συμβαίνουν μέσα στο δίκτυο του, αναγνωρίζοντας τις ύποπτες κινήσεις ενός εισβολέα και

αντιμετωπίζοντάς τις πριν να είναι αργά, όταν ο «εχθρός» έχει μεν εισχωρήσει μέσα στο σύστημα, αλλά δεν έχει ακόμη προλάβει να προκαλέσει κάποια καταστροφή.

Όμως αυτή η προσέγγιση δεν είναι καθόλου δημοφιλής, καθώς απέχει πάρα πολύ από τη νοοτροπία και τις συνήθειες του μέσου «κομπιούτερά». Οι άνθρωποι της πληροφορικής έχουν μάθει να αντιμετωπίζουν όλα τα προβλήματα με αυτόματους μηχανισμούς οι οποίοι λειτουργούν ακούραστα όλο το 24ωρο, εκτελώντας τις βαρετές και κουραστικές εργασίες.

Καμία εφαρμογή Intrusion Detection όμως δεν παρέχει αυτόματα το ίδινο επίπεδο προστασίας. Πρόκειται για ένα εργαλείο το οποίο πρέπει να παρακολουθείται συνεχώς από εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο θα το ρυθμίζει συχνά και θα διαθέτει τις γνώσεις και την εμπειρία να αναγνωρίσει ποιές από τις «ύποπτες» δραστηριότητες ενός δικτύου αποτελούν προάγγελο μελλοντικών απειλών και ποιες είναι αθώα false alarms.

Όπως τονίζουν πάντοτε οι μεγαλύτεροι security experts, η ασφάλεια στα δίκτυα, όπως και κάθε μορφής ασφάλεια, αποτελεί μια δραστηριότητα π οποία δεν τελειώνει ποτέ.

Πρόκειται για έναν τρόπο ζωής τον οποίο πρέπει να υιοθετήσουμε και να ακολουθήσουμε πιστά, χωρίς παρεκκλίσεις ή συμβιβασμούς, διότι δεν υπάρχουν ούτε εύκολες λύσεις ούτε αυτόματες διαδικασίες εφαρμογής που να εμπνέουν απόλυτη εμπιστοσύνη στον ψηφιακό κόσμο.

Αυτή όμως η πολιτική είναι εξαιρετικά δύσκολο να υλοποιηθεί σήμερα μια και ελάχιστοι administrators είναι διατεθειμένοι να υιοθετήσουν αυτή την προσέγγιση, ενώ ακόμη λιγότεροι είναι οι managers που μπορούν να εκτιμήσουν και να ανταμείψουν μια τέτοια στάση.

Έτσι λοιπόν απ' ότι φαίνεται ο κίνδυνος του cracking (και όχι του hacking όπως συχνά λανθασμένα αναφέρεται) θα συνοδεύει τον ψηφιακό μας κόσμο για πολύ καιρό ακόμη.

Ας παρακολουθούμε καθημερινά και το Site μας, μήπως κάποιοι τοποθετήσουν σ' αυτό ανεπιθύμητο περιεχόμενο. Στα χέρια των crackers υπάρχουν σήμερα εργαλεία/προγράμματα που ερευνούν μαζικά μεγάλα blocks IP διεθύνσεων ψάχνοντας για 'τρύπες' ψάχνοντας για θύματα.

Συνεχής προσοχή και έλεγχος στο σύστημά μας και μνη ξεχνάμε και το backup, οτι και αν συμβεί στα δεδομένα μας, ας κρατάμε τουλάχιστον ένα πρόσφατο αντίγραφο.

Η ΑΤΕΛΕΙΩΤΗ ΠΡΟΟΔΟΣ

**του G.A.LIVRAGA, Ιδρυτή του
Διεθνούς Πολιτιστικού Οργανισμού
Νέα Ακρόπολη.**

Hορολογία σημαίνει απλώς να πηγαίνει κανείς προς τα εμπρός στην οδό. Είναι όμως απάτη των αισθήσεων, το να υποθέσουμε ότι κάθε πρόοδος είναι συνώνυμη με την επιτυχία, τη βελτίωση και τη χαρά. Η αριθμητική πρόοδος του 1,2,3,4 κλπ. δε δείχνει ότι το 2 είναι καλύτερο από το 1. Αν ανθρωποποιησουμε τη διαδικασία, είναι φανερό ότι όλα εξαρτώνται από την ποιότητα κι όχι από την ποσότητα, γιατί μονάχα ένας χαζός θα προτιμούσε να του δώσουν 2 γραφίες αντί για μία. Επίσης θα ήταν ανόπτος όποιος, ενώ μπορεί να λάβει δύο ευεργετήματα, θα προτιμούσε μόνο ένα. Η φύση και των δύο είναι παρόμοια.

Από τη φιλοσοφική παρατήρηση της φύσης συμπεραίνουμε λογικά ότι η πρόοδος πρέπει να είναι αρμονική, οικολογική, ολιστική, αν θέλουμε να είναι πραγματικά θετική. Κι επίσης έχουν γιατί, αν κάποιος προχωρούσε πάντα σε ευθεία γραμμή προς ένα τοιχό χωρίς να δει πρώτα πού βρίσκεται η πόρτα, θα έσπαγε τα μούτρα του χωρίς να καταφέρει να συνεχίσει. Το σταμάτημα κι ακόμα η επιστροφή προς τα πίσω, πάνω στα ίδια μας τα βήματα, αν υπαγορεύεται από τη σοφία, θα μας δώσει περισσότερη τελειότητα από το να προχωράμε στα τυφλά, γιατί η ζωή είναι ένα είδος λαβύρινθου, όπου αξίζει πιο πολύ η προφύλαξη και η φρόντηση από το πάθος. Ο Μύθος του Θησέα και της Αριάδνης αποτελεί ένα xιλιόχρονο αλλά ακόμα άξιο παράδειγμα.

Η ψυχολογική ανάλυση της ιστορίας, μας δείχνει μια μάχη, λίγο πολύ φανερή, μεταξύ δύο ομοίως δύστροπων τάσεων: της μίας που φοβάται κάθε νεωτερισμό προκαλώντας στασιμότητα ψευτοθρησκευτικού ή προκαταληπτικού

‘Η Ευτυχία δε βρίσκεται στο να έχουμε περισσότερα αλλά στο να χρησιμοποιούμε και να αρκούμαστε σ’ αυτά που έχουμε’

Στωικό ρητό

τύπου, και της άλλης που μετατρέπει την πορεία της σ' αυτό που οι φιλόσοφοι του Υπαρξιαμού ονόμασαν "ψυγή προς τα εμπρός". Και οι δύο είναι εκφράσεις της αμάθειας κι από την αμάθεια γεννιέται ο φόβος καθώς κι όλες οι δυστυχίες του ανθρώπου.

όπως έλεγαν πριν 2500 χρόνια οι διδασκαλίες του Σιντάρτα Γκωτάμα, του Βούδα:

Η ανασφάλεια κάνει τον άνθρωπο να προχωράει αλλά συγχρόνως και να σταματάει. Σχετικά μ' αυτές τις δύο

τάσεις ή εκλογές, θα ήταν ενδιαφέρον ν' αναλύσουμε την ψυχολογία του Μεσαίωνα στη λεγόμενη "Λεκάνη της Μεσογείου", λίκνο του δικού μας δυτικού πολιτισμού. Μετά την πτώση του κλασικού κόσμου που ενσάρκωνε τη Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία, οι ίδιοι οι

καταστροφείς της ή συνένοχοι σ' αυτήν, δημιούργησαν ένα σύμπλεγμα ενοχής, που τους έκανε να ζήσουν προαισθανόμενοι ένα τέλος του κόσμου, μια έσχατη δίκη που θεωρούσαν άμεσην. Μπορεί να φαίνεται και να είναι παράδοξο, αλλά αυτός ο τρόμος για το μέλλον, ενώ ταυτόχρονα

ρίχνεται κανείς προς αυτό σα μια πράξη ομαδικής αυτοκτονίας γιατί δεν μπορεί ν' αντέξει τη στασιμότητα, φέρει σε συγκρουση την ενέργεια με την ύλη. Ο Μεσαίωνας μάς παρουσιάζει το εξαιρετικό και τρομακτικό θέαμα των πιο υψηλών πνευματικότητων, συνδυασμένων με υλιστικά στοιχεία που μεταλλάσσονται σε μεταφυσικά, με βάση την πιστή στην ονάσταση της σάρκας.

Αλλά το ρεύμα της ζωής συνεχώς ανανεώνεται και συνεχούς αποκαλύπτεται. Σήμερο ξέρουμε ότι τα πετάλα των αλόγων δεν πρωτοφτιόχτικαν το έτος 1000 μ.Χ., αλλά οι Ρωμαίοι πέποι χρησιμοποιούσαν ακόμα και υπερβαρέα, για να στρώσουν τους νεούς δρόμους, και οι Φοινίκες και οι Βίκιγς έφτασαν στην Αμερική πολὺ πριν τον Κολομβό. Άλλα αυτές και πολλές άλλες ξένα-ανακαλυφθείσες διεγέρονται τη φαντασία και πιθανότητας.

"Αναγέννηση" εκφράζεται με το λόγο το ουρανό της ένα ολοκληρωτικό φαινόμενο μετατροπής, όχι μόνο υλικής αλλά και ψυχολογικής, νοοτικής και πνευματικής.

Ομως η προόδος δεν είναι πλέον αρμονική όπως στον κλασικό κόσμο. Γεννιέται ο μυθός της αναγέννησης συνεχούς προόδου. Και είναι αυτές οι αναλογίες εγκοταλείεινται μέσα στην ακόρεστη αναζήτηση μιας ανεξέλεγκτης ευτυχίας. Κυριαρχεί ο αριθμός πανω στην ποιότητα και η ταχύτητα της πορείας πανω στον προσανατολισμό της ίδιας.

Οι μηχανές και οι νεοεπηγένες "έξω ανθρώπινης" ενέργειας αντικαθίστανται το τεχνητό Τα κομφό, της ανεστος, της αστόθειας, σημουοργούν την ψευδοϊεθνή της προφύση. Κι όταν αυτό δε γεννιέται από την εργασία, βιάζεται η φύση και γεννιέται ο βαρβαρισμός της λεπλασίας. Όμως δεν είναι πιο η ελεγχόμενη και ζωτικά αναγκαία λεπλασία της παλιάς ορδούς αλλά αυτή της πιο ραφιναρισμένης, λεπτής κι επικίνδυνης της εκμετάλλευσης των φυσικών κι ανθρώπινων μέσων, χωρίς να προβλέπεται το αντίτιμο που θα πληρωθεί γι' αυτό. Ο ανθρώπος γίνεται ματαιοδόξος, ισχυρογνώμονας, εγωιστής και σιγά-σιγά ξεφεύγει από την πραγματικότητα, από το δίκαιο, το όμορφο και το καλό.

Ετσι εκβαλλουμε σ' αυτον τον 20ο αιώνα. Σα δαμασμένα προϊστορικά τέρατα

ανυπολογιστής δύνομης, οι μηχανές κάνουν τον ανθρώπο ν' ανυψώνεται στον άέρα, να καταστρέφει μ' ένα χέρι αυτα που χίλια χεριά έφτιαξαν, ν' απαρνεται τα παρελθόντου για να ρίχθει στο μέλλον μ' ένα πόδιμα ταυτόχρονα ένδοξο και τραυματικό. Ο Ανθρώπινος-Ανθρώπος μετατρέπεται σ' ένα τερατωδη υπεράνθρωπο. Όλα τα καλούπια σπανε χωρίς να είχει κανείς άλλα καινούρια για να τ' αντικαθαστήσει απότελεσματικά, γιατί ο μύθος της Ατελειώτης Προόδου εχει γεννηθεί.

Το λήφθα ρίχνεται το Ιλοκάριο της πράξης και στο ανόρα της ελευθερίας μηδενίζεται όλο και περισσότερο. Για να μποράνε δύο ανθρώποι να ταξιδιώσουν τη Σελήνη, βιθίζονται εκατομμύρια στην υπονάπτυξη τη μίζερη και τη δυστυχία. Ακόμα κι αυτοί που έφτασαν στη Σελήνη δεν είναι ευτυχισμένοι, γιατί ο άνθρωπος μηδέδει τη ενσύναμωση και ενίσχυση των μεσών με αυτή του έστιτού του. Κορτάει περιφρονητικά λόρδος τη πίσω και λέει: "Βλέπε, πριν 2000 χρόνια ένας άνθρωπος δεν μπορούσε να διασχίσει σε μια ώρα πάνω από 30 χλμ. κι εγώ διασχίζω 30000 χλμ.". Άλλα δεν καταριθμείται στην αντιληφθεί ότι ο πνίγοχος ενός πνιγού τέθριπ του δεν πτων σαν άνθρωπος κατώτερος από το σπινεργό αστροναύτη. Αυτό που πτων κατώτερο πάντα πραγματικά το άρμα, ο φορέας κι όχι ο άνθρωπος

ΠΡΟΟΔΟΣ ή ΟΠΙΣΘΟΔΡΟΜΗΣΗ;

Μπρος στις γενοκτονίες και τα ολοκαυτώματα, μπρος στην εκμετάλλευση και την αυτοκτονική μόλυνση, δεν μπορούμε να τοχυτιστούμε ότι ο σημερινός ανθρώπος και η μορφή πολιτισμού του είναι ανώτερος από αυτούς που υπήρξαν π.χ. 2000 χρόνια πριν.

Μαλλον φαίνεται να είναι ο ίδιος, αλλά περισσότερο συγκεκυμένος και πνευματικά πιο φτωχός, αφού εξαρτάται όλο και περισσότερο από την ύλη, την οποία νομίζει ότι κυβερνάει, αλλά που αντιθέτο τον ισοπεδώνει και τον συνθίζει.

Έχει προοδεύσει πολύ η ανθρωπότητα, αλλά μονάχα στο μορφικό, απαπλό επίπεδο, κι ούτε ακόμα αυτή η απάτη μπορεί να εμποδίσει, τη στιγμή που γράφω αυτά, να υπάρχουν δύο δισεκατομμύρια ανθρώποι που ζουν σε μια κατάσταση φυσικής και πθικής μιζέριας, που κάνει να χλωμιάζουν όλες οι ανάλογες περιπτώσεις που μπορούμε να δούμε στην Ιστορία. Ποτέ δεν υπήρξαν τόσοι φτωχοί, τόσοι πεινασμένοι, τόσοι ανθρώποι χωρίς ψωμί, εργασία κι ελευθερία. Κι αυτοί είναι όλοι και περισσότεροι κάθε μέρα. Κι εκείνοι που απολαμβάνουν μεγάλα υλικά ευεργετήματα είναι όλοι και λιγότεροι, κι αυτοί που έχουν ειρίνη στην καρδιά τους σχεδόν αφανίστηκαν.

Τρέχα, τρέχα, τρέχα!

Προς τα πού... δεν έχει σημασία! Το αιματηρό είδωλο της Ατέλειωτης Προόδου έτσι

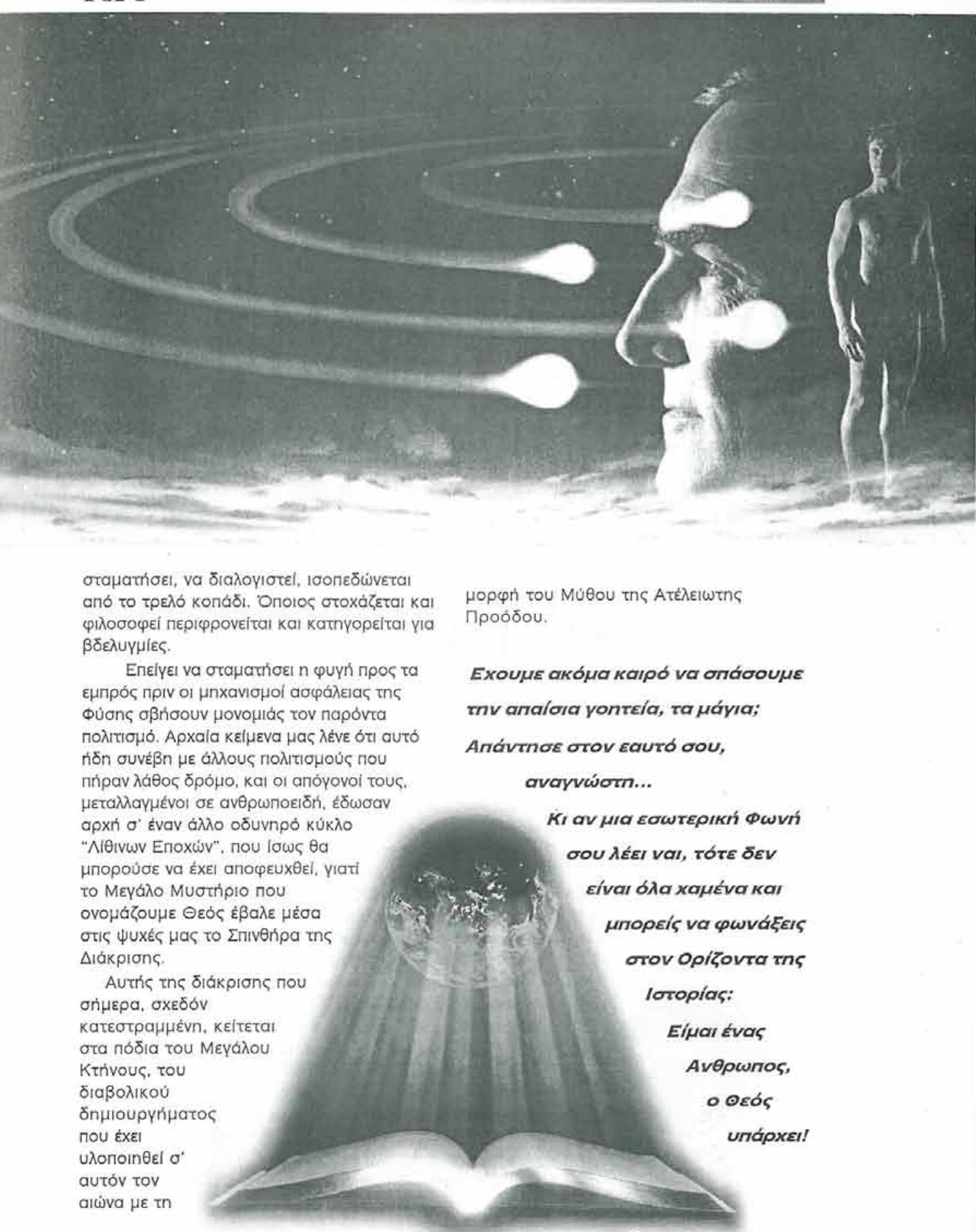

απαίτει. Εχουμε εφεύρει έναν τρελό θεό και πρέπει να διατηρούμε τη λατρεία του, να τον ταιζουμε συνέχεια. Πριν 50 χρόνια ο κόσμος πίστευε ότι στον 21ο αιώνα δε θα υπήρχαν πια πόλεμοι ούτε φτωχοί ούτε καταπιεσμένοι. Τα "κόμικς" του Φλας Γκόρντον, απλή διασκέδαση για τα παιδιά, τα είχαν πάρει οι άνθρωποι στα σοβαρά. Σήμερα αντιμετωπίζουμε την τρομερή πραγματικότητα ενός κόσμου που είναι πνιγμένος στο αίμα και στη λασπώδη βρωμιά.

Ενώ σε ύψος εκατοντάδων χιλιομέτρων πετούν μυστηριώδη αεροσκάφη που μεταφέρουν τον απειλητικό θάνατο όλης της ζωής του πλανήτη, φτιαγμένα με βάση την εκμετάλλευση των νέων σκλάβων, βρέχει πάνω στα κεφάλια μας νεκρά πουλιά κι επιπλέουν στους σάπιους ποταμούς μας τα πτώματα των ψαριών. Οι παιδικές αυτοκτονίες είναι όλοι και περισσότερες. Η τρομοκρατία αυξάνεται. Η ανεργία μεγαλώνει. Τα ναρκωτικά διαφθείρουν τη νεολαία και τη πορνογραφία τους μεγάλους. Τα τυχερά παιχνίδια, η πιο αχρεία μορφή εκμετάλλευσης, είναι νόμιμα, γιατί οι διαχειριστές -επειδή δεν μπορεί κανείς να τους ονομάσει ακριβώς κυβερνήτες- χρειάζονται όλοι και περισσότερα χρήματα κι ενέργεια για να διατηρούν το Μύθο, το μεγάλο Ψέμα.

Το θεμελιώδες κύπταρο της κοινωνίας, η οικογένεια, διαλύεται. Τα έθυν μετατρέπονται σε απλές περιοχές. Οι σημαίες γίνονται σκέτα πανιά που αποκτούν όλο και πιο ποικίλα χρώματα. Οι ναοί γεμίζουν άθεους, γιατί η ειδωλολατρία της Ατέλειωτης Προόδου δε δέχεται συναγωνισμούς. Όποιος προσπαθεί να

σταματήσει, να διαλογιστεί, ισοπεδώνεται από το τρελό κοπάδι. Όποιος στοχάζεται και φιλοσοφεί περιφρονείται και κατηγορείται για βδελυγμές.

Επείγει να σταματήσει η φυγή προς τα εμπρός πριν οι μηχανισμοί ασφάλειας της Φύσης σβήσουν μονομιάς τον παρόντα πολιτισμό. Αρχαία κείμενα μας λένε ότι αυτό ήδη συνέβη με άλλους πολιτισμούς που πήραν λάθος δρόμο, και οι απόγονοί τους, μεταλλαγμένοι σε ανθρωποειδή, έδωσαν αρχή σ' έναν άλλο οδυνηρό κύκλο "Αιθίνων Εποχών", που ίσως θα μπορούσε να έχει αποφευχθεί, γιατί το Μεγάλο Μυστήριο που ονομάζουμε Θεός έβαλε μέσα στις ψυχές μας το Σπινθήρα της Διάκρισης.

Αυτής της διάκρισης που σήμερα, σχεδόν κατεστραμμένη, κείτεται στα πόδια του Μεγάλου Κτήνους, του διαβολικού δημιουργήματος που έχει υλοποιηθεί σ' αυτόν τον αιώνα με τη

μορφή του Μύθου της Ατέλειωτης Προόδου.

*Έχουμε ακόμα καιρό να σπάσουμε
την απάσια γοντεία, τα μάγια;
Απάντησε στον εαυτό σου,
αναγνώστη...*

*Κι αν μια εσωτερική Φωνή
σου λέει ναι, τότε δεν
είναι όλα χαμένα και
μπορείς να φωνάξεις
στον Ορίζοντα της
Ιστορίας:
Είμαι ένας
Ανθρωπος,
ο Θεός
υπάρχει!*

Η ΕΙΣΙΤΗ ΤΩΝ ΑΙΣΘΗΣΕΩΝ ΣΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ

*Tου καθ. Γ.Α.Πλάνα Ιδρυτή
και διεύθυντή του
Φιλοσοφικού Κέντρου Νέα
Ακρόπολη στην Ελλάδα.*

- Θα έχουμε πάντα τις ίδιες αισθήσεις;
- Ηταν στο παρελθόν οι αισθήσεις ίδιες με τις σημερινές;

H απόντηση βρίσκεται στην Εξέλιξη. Σήμερα ο άνθρωπος κατέχει βασικά πέντε αισθήσεις, αλλά η ανάπτυξή της κάθε μιάς απ' αυτές δεν βρίσκεται στην ίδια εξελικτική διαβάθμηση. Ούτε ο πρωτόγονος άνθρωπος είχε και τις πέντε, ούτε και ο άνθρωπος του μέλλοντος θα έχει μόνο αυτές που σήμερα ξέρουμε και στο βαθμό ανάπτυξης που τις έχουμε τώρα. Με την πάροδο του χρόνου, μέσω της εξέλιξης, αναπτύσσονται νέες αισθήσεις που τελειοποιούνται και συμπληρώνονται στις ήδη αποκτημένες, μέσα από μιά προοδευτική επταπλή κλιμάκωση αισθητικών αντιλήψεων με 7 υποαισθήσεις.

Αυτό περιεχόταν στις εσωτερικές γνώσεις των αρχαίων μυητικών πολιτισμών, που φυλάγονταν στην ανατολή και η σύγχρονη ψυχολογία βρίσκεται στο δρόμο της «Ξανά-ανακάλυψής» του.

Οι αισθήσεις είναι οι οδοί εισόδου στην αισθητή πραγματικότητα, που έχει ο άνθρωπος. Τα αντικείμενα ερεθίζουν ορισμένα όργανα μέσω ενεργειακών δονήσεων και αυτά τα όργανα ονομάζονται αισθήσεις. Είναι ένα είδος εργαλείων που μας επιτρέπουν να συλλάβουμε την φυσική πραγματικότητα.

Τα πράγματα, τα αντικείμενα του κόσμου εκπέμπουν ή αντανακλούν πολλά είδη δονήσεων, που όμως δεν μπορούμε να τα συλλάβουμε όλα, ούτε και όταν τα συλλαμβάνουμε, το κάνουμε με την ίδια τελειότητα. Συλλαμβάνουμε τόσο περισσότερα, όσο περισσότερα αισθητήρια όργανα έχουμε.

Ο ανατολικός αποκρυφισμός αποκρυσταλλωμένος

στο βιβλίο « οι Στροφές του Ντζάν » μας λέει ότι η ανθρωπότητα , ανέπτυξε βαθμιαία τις αισθήσεις της μέσα από διάφορες Ρίζες - Φυλές , από τις οποίες στην σημερινή μας εποχή απομένουν μονάχα πολύ εκφυλισμένα πλέον κατάλοιπα . Κατά τη διάρκεια αυτών των αρχαίων Φυλών εμφανίστηκαν διαδοχικά η αφή (αφετηριακή αίσθηση) , η ακοή , η όραση , η γεύση , και τέλος η όσφρηση , που είναι η πιο πρόσφατη και απελεύστερη από όλες. Αυτό σημαίνει ότι οι πρωτόγονοι άνθρωποι των σπηλαίων π.χ. δεν θα είχαν ακόμα ανεπτυγμένη την όσφρηση ούτε και τις άλλες τέσσερεις αισθήσεις όσο τις έχουμε σήμερα εμείς . Δεν πρέπει λοιπόν να μας παραξενεύει το γεγονός ότι , όπως δείχνουν οι παλαιοντολογικές και αρχαιολογικές ανασκαφές , εκείνοι οι πρωτόγονοι μπορούσαν να ζουν μέσα στα απορρίματά τους , μέσα σε δυσώδεις μυρωδιές ...

Η τέχνη των αρωμάτων και των αποσμητικών είναι σχετικά πρόσφατη και την συναντούμε αρκετά ανεπτυγμένη σε πολιτισμούς όπως της αρχαίας Αιγύπτου ή της Κίνας και ακόμα περισσότερο (σε σχεδόν υπερβολικό βαθμό) στον δυτικό μας πολιτισμό , που ανοίκει στην λεγόμενη στον εσωτερισμό 5η Φυλή ή ανθρωπότητα του Ήλιου (Άρια

Αλλά ας εξετάσουμε την κάθε μια από αυτές και ας παραπρήσουμε τους περιορισμούς τους σε σχέση με την διαφορετική εξελικτική πλικάτα τους . που δείχνει πεντακάθαρα τον διαφορετικό εξελικτικό τους βαθμό καθώς και επίπεδο ανάπτυξης.

Τι μυρίζει ένα τριαντάφυλλο ;
Τριαντάφυλλο . Τι μυρίζει το κρέας ;
Κρέας .

Κι έτσι υπάρχουν χιλιάδες παραδείγματα που μας δημιουργούν ένα αίσθημα αδυναμίας όταν πρέπει να καθορίσουμε την οσφρητική αίσθηση των πραγμάτων χωρίς να αναγκαστούμε να αναφερθούμε στα ίδια τα πράγματα.

Είμαστε λοιπόν ανίκανοι να δίνουμε οσφρητικούς ορισμούς με βάσει αφορημένες έννοιες , ανεξάρτητες από τα

ιδια τα αντικείμενα που τις δημιουργούν. Ο βαθμός νοντικής τελειοποίησης και ωριμότητας μιας αίσθησης βρίσκεται σε σχέση με την ικανότητα που έχει το υποκείμενο να την « αφαιρέσει » , να την εννοιολογήσει πιο πέρα από την έννοια του αντικειμένου του ίδιου . Αν λέμε ότι το τριαντάφυλλο μυρίζει τριαντάφυλλο , οτι το τάδε πράγμα μυρίζει « τάδε πράγμα » και δεν έχουμε κάποια αφορημένη έννοια , έναν ορισμό που να μας δείξει την ταυτότητα της μυρωδιάς χωρίς να την αναφαίρουμε ή να την συσχετίσουμε με κάποιο πράγμα , τότε βέβαια η αίσθηση μας δεν είναι και πολύ τελειοποιημένη . ούτε καν ανεπτυγμένη.

Είναι αρκετά φτωχή , μολονότι μπορούμε να μυρίζουμε πολλά παράξενα εξωτικά αρώματα ή να κλείνουμε τη μύτη όταν κάποια μυρωδιά μας πληγώνει την όσφρηση.

Ίσως είναι η μυρωδιά της σήψης η μόνη στην οποία επιτύχαμε μια κάποια

ανεξάρτητοποίηση , γιατί το σάπισμα δεν είναι κάτι το συγκεκριμένο αν και υπάρχουν πολλά πράγματα σάπια ...

Θα μπορούσαμε επομένως να πούμε ότι αν και έχουμε την αίσθηση της όσφρησης επαρκώς ανεπτυγμένη ώστε να συλλαμβάνουμε πολυάριθμες οσμές (όχι όλες)και μερικές αρκετά λεπτές , δεν την κατέχουμε όμως σε βαθμό που να επιτρέπει την εννοιολογική και γενικευμένη αφαίρεση των φυσικών αντικειμένων που ερεθίζουν τις ρινικές μας κοιλότητες . Δεν θα μπορούσαμε να τις ορίσουμε αλλά μόνο να περιγράψουμε το αντικείμενο της μυρωδιάς. Κάτι παρόμοιο συμβαίνει με τη γεύση αν και σε μικρότερο βαθμό . Ετσι μπορούμε μονάχα να ορίσουμε τέσσερεις αφορημένους τύπους υπό - γεύσεων : **τη γλυκεία , την αλμυρή , την πικρή και την ξυνή** , όλες ανεξάρτητοποιημένες έννοιες

από τα ονόματα των

αντικειμένων στα οποία

μπορούν να

αναφερθούν . Όμως

υπάρχουν και πολλά

άλλα είδη γεύσεων

που

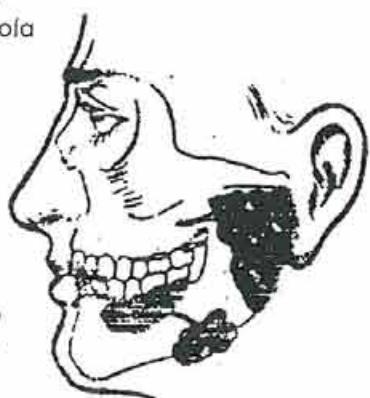
αντιλαμβανόμαστε

με τα γευστικά

κύτταρα της

γλώσσας και που δεν

ανοίκουν σε κανέναν

απ' αυτούς τους τέσσερεις εννοιολογικούς τύπους.

Τι γεύση έχει το ξύλο;
Ξύλο .

Τι γεύση έχει το μέταλλο, πέτρα ή ο αέρας;

Μέταλλο ,πέτρα , ή αέρας θα λέγαμε.

Επομένων βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα επίπεδο εννοιολογικής ελαττωματικότητας παρόμοιο ,αν και μικρότερο των οσμών. Αυτό οφείλεται στο ότι η αίσθηση της γεύσης είναι παλαιότερη από την όσφρηση και είχε περισσότερο χρόνο για να εξελιχθεί και να αποκτήσει μεγαλύτερο βαθμό ανάπτυξης και αφαίρεσης στις υποαισθήσεις της. Υπάρχουν τέσσερεις, ήδη , εννοιολογικά διαφοροποιημένες υποαισθήσεις, αλλά ακόμα λείπουν άλλες τρείς για να ολοκληρωθεί η επτάδα που κυβερνάει και τις άλλες , πιο παλιές αισθήσεις, της αφής , της ακοής, της όρασης και εν γένει όλες τις

εκδηλώσεις της φύσης, που εκφράζονται μέσα από τον ιερό αριθμό επτά

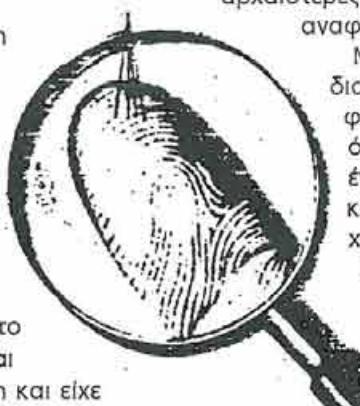
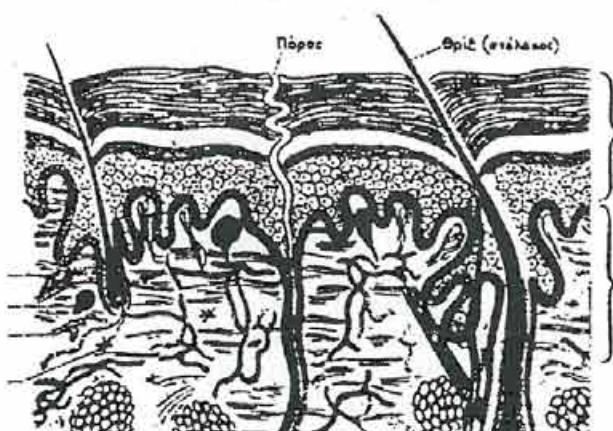
— Αυτό ομως δεν συμβαίνει με τις τρείς αρχαιότερες αισθήσεις που μόλις αναφέραμε.

Μάλιστα μπορούμε να διακρίνουμε όλο το επταπλό φάσμα των χρωμάτων μέσω της όρασης , αν και είναι αφορημένες έννοιες όλα . Έτσι όταν λέμε ότι κάτι είναι π.χ. κόκκινο , χρησιμοποιούμε έναν όρο , μια λέξη , που είναι μια αφορημένη έννοια , εντελώς αποσπασμένη και ανεξάρτητη από το αντικείμενο στο οποίο αναφερόμαστε.

Το κόκκινο χρώμα είναι μία ιδιότητα του αντικειμένου , αλλά είναι ανεξάρτητη από αυτό και βρίσκεται επίσης σε πολλά άλλα αντικείμενα τελείως διαφορετικά . Δεν υπάρχει κανένα αντικείμενο που να ονομάζεται «το κόκκινο».

Το όνομα των χρωμάτων είναι μια αφαίρεση ιδιοτήτων ή κραδασμών των αντικειμένων που ερεθίζουν τη δική μας αίσθηση της όρασης μέσα από το φάσμα φωτός. Για να μιλήσουμε για χρώματα και να μας καταλάβει κανείς δεν χρειάζεται ν' αναφερθούμε σε κανένα συγκεκριμένο αντικείμενο . Να π μεγάλη διαφορά .

Το ίδιο συμβαίνει με τους ήχους . **Τα ονόματα των τόνων και μουσικών φθόγγων που αντιλαμβανόμαστε διαμέσου της ακοής , είναι και αυτά αφαιρέσεις ανεξάρτητες από το όνομα του αντικειμένου που παρήγαγε τους κραδασμούς του ήχου.** Και επίσης οι αντιλήψεις των ακουστικών υπο- αισθήσεων είναι εντελώς

1η Αφή	2η Ακοή	3η Οραση	4η Γεύση	5η Οσφρηση	6η Αίσθηση	7η Αίσθηση
1 εδώ - εκεί	αρμονία-θόρυβος	άσπρο-μαύρο	καλή-κακή	ευχάριστη	εγώ-εσύ	εμείς-θέρες
2 μέγεθος μορφή	DO	κόκκινο	αλμυρό	σάπιο	ΥΑΑ(Υπερ	
3 θερμοκρασία	RE	πορτοκαλί	γλυκό	διαπεραστικό	αισθητική	
4 υφή	MI	κίτρινο	πικρό - οξύ			
5 βάρος	FA	πράσινο	πικάντικο			
6 προσανατολισμός	SOL	γαλάζιο	ξυνό			
7 πόνος	LA	μπλε ελεκτρικό				
	SI	μωβ μενεχεδί				

ανεπτυγμένες
στην επταπλή όψη της
μουσικής κλίμακας από τη νότα
Ντο μέχρι τη Σι.

Όμοια π. **αίσθηση της αφής είναι πλήρως αναπτυγμένη και διαφοροποιημένη επταπλά με τις αφορημένες ονομασίες της ανεξάρτητες από τον αισθητό κόσμο.** Εδώ ο βαθμός τελειοποίησης είναι μεγαλύτερος, εφ'όσον είναι η παλαιότερη των αισθήσεων στον άνθρωπο. Και επομένως είναι αυτή με την οποία έχει συσσωρεύσει περισσότερη εμπειρία από την αρχή της εξέλιξής του.

Μέσω της αφής μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα πράγματα και να εκφράσουμε τα χαρακτηριστικά τους ανεξάρτητα από αυτά τα ίδια. Συναίσθησεις μορφής, μεγέθους, θερμοκρασίας, βάρους, υφής, προσανατολισμού, πόνου, είναι ιδιότητες που αναγνωρίζουμε και αφαιρούμε από τα πράγματα μέσα από την αφή και τις υπο-αισθήσεις της, όπως π.χ. τα διάφορα νευρικά κύτταρα αφής, τις κιναισθητικές συναίσθησεις ισορροπίας- προσανατολισμού(θέσης, ταχύτητας, σταθερότητας κλπ.).

Στον **πίνακα** μπορούμε να δούμε καθαρά τις διάφορες ταξινομήσεις σχηματικά, με τις επιταπλές διαιρέσεις των «**υπο-αισθήσεων**»: τα **7 χρώματα και την δυαδική τους σύνθεση του άσπρου- μαύρου** (ή άσπρου- μη άσπρου), τις **7 νότες και την δυαδική σύνθεση τους αρμονίας - θορύβου και τις 7 συναίσθησεις αφής με την δυαδική τους σύνθεση (εδώ - εκεί, σταθερό - κινητό).**

Θα ήθελα να διευκρινίσω ότι αυτό που ονομάζω δυαδική σύνθεση «εδώ» (εγώ) - «εκεί» (οι υπόλοιποι), δηλαδή «μέσα - έξω», είναι αυτό που μας επιτρέπει να θεωρούμε τον εαυτό μας ξεχωριστό από το περιβάλλον, γιατί

σε κατάσταση απόλυτης απομόνωσης δεν θα μπορούσαμε χωρίς αυτήν την αίσθηση - σύνθεση να ξέρουμε αν π.χ. οι ήχοι ή τα χρώματα προέρχονται από το περιβάλλον ή από εμάς (όπως τις παραισθητικές καταστάσεις) και θα πιστεύαμε ότι ανήκουμε σ'ένα αδιαφοροποίητο χωριτικό ή διαστημικό "Continuum"(συνεχής χώρος).

Οι γραμμές που ξεχωρίζουν σαν σκάλα, τα διάφορα εξελικτικά στάδια, στα τετράγωνα του σχεδίου, συσχετίζονται με τον διαφορετικό βαθμό ενεργοποίησης και ανάπτυξης των αισθήσεων και υπο-αισθήσεων στην σημερινή εποχή και στους προϊστορικούς χρόνους, στην αρχαία Ατλαντη φυλή.

Εντυπωσιάζει τον ερευνητή το γεγονός ότι στους πανάρχαιους παλαιολιθικούς λαούς (περισσότερο από 35.000 χρόνια πριν, από τους οποίους υπάρχουν τοιχογραφίες σε σπηλιές) ποτέ δεν χρησιμοποιήθηκαν πράσινα και μπλέ χρώματα. Οι σπηλιές της Αλταμίρα, του Λασκώ και άλλες είναι πραγματικά μουσεία της ζωγραφικής τέχνης των σπηλαίων σε πολλά σημεία ανώτερη από την σύγχρονη. Άλλα χρησιμοποιήθηκαν μόνο άσπρες, κόκκινες, κίτρινες, καφέ και μαυρογάλαζες μπογιές, ακόμα και όταν έπρεπε να αναπαραστήσουν πράγματα, όντα ή φόντο που στην πραγματικότητα έχουν χρώμα πράσινο ή μπλέ. Λεγόταν λίγα χρόνια πριν, ότι αυτό οφειλόταν στο οτι εκείνοι οι πρωτόγονοι καλλιτέχνες δεν μπορούσαν ή δεν ήξεραν να προμηθευτούν τις κατάλληλες ορυκτικές ή φυτικές χρωστικές ουσίες. Και όμως για να αποκτήσουν τα χρώματα που χρησιμοποίησαν κατάφεραν να κλέψουν από τη φύση και μάλιστα αρκετά καλά τα μυστικά της. Εξ άλλου δεν είναι βέβαια πιο δύσκολο ν'αποκτήσει κανείς ένα πράσινο χρώμα από ορυκτά όπως ο μαλαχίτης ή από φυτά απ'ότι είναι για άλλα χρώματα. Και το ίδιο συμβαίνει και με το μπλέ. Γιατί δεν τα χρησιμοποίησαν;

Μάλλον απλώς γιατί δεν τα έβλεπαν σαν χωριστά χρώματα, με τον ίδιο τρόπο που δεν μπορούσαν να μυρίσουν τα δυσώδη απορρίματα που μαζεύονταν στις σπηλιές τους, ούτε μπορούσαν να γευτούν φαγητά σαν τα δικά μας. Το γεγονός ότι οι πρωτόγονοι άνθρωποι άλλαζαν και αύξονταν τις διατροφικές τους δίαιτες και άρχισαν να μαγειρεύουν και να αλατίζουν το κρέας αντί να το τρώνε ωμό, είναι πράγματι μια απόδειξη ότι στις εποχές εκείνες συνέβη κάποια σημαντική μετάλλαξη στα αισθητήρια δργανά τους.

Οι Εσωτερικές Διδασκαλίες μας λένε ότι όταν στην 4η φυλή, την Ατλαντη, αναπτύχθηκε η αίσθηση της γεύσης, άλλαξε και το σύστημα διατροφής, οι άνθρωποι έπαιψαν να τρώνε ωμές τις τροφές τους και άρχισαν να τις μαγειρεύουν στη φωτιά ή με αλάτι.

Εμφανίσθηκε η αίσθηση του αλμυρού σαν ειδίκευση και εννοιολόγηση μιας υπο-αίσθησης και ... εμφανίσθηκε επίσης η τέχνη της μαγειρικής, που έλαβε την μεγαλύτερη ανάπτυξη της στα χρόνια του Κινέζικου πολιτισμού ο οποίος, καθώς λέγεται στην Εσωτερική Επιστήμη είναι διάδοχος των

τελευταίων υπολειμμάτων του πολιτισμού των Ατλάντων, που χάθηκε, καταποντίστηκε, πριν χιλιάδες χρόνια στη μέση του Ατλαντικού Ωκεανού.

Εξάλλου στις αρχαιότερες μαγικές ή θρησκευτικές αναφορές στα χρώματα, κυρίως από τους πιο παλιούς λαούς της ιστορίας, δεν συναντάμε ούτε το πράσινο ούτε το μπλέ. Εποιητικά πχ. μια πολύ παλιά κινέζικη παράδοση προ αναφέρει πως ο ουρανός τάξεις ήταν ... πορτοκαλί και δεν αναφέρει πουθενά μπλε ή γαλάζιο.

Επίσης βρίσκουμε στις αρχαιότερες μυθικές αναφορές για την αρχή της μουσικής, ότι γίνονταν αντιληπτές μονάχα 5 μουσικές νότες (πεντατονικό σύστημα), που συνδυάζονται μεταξύ τους, με λύρες με 5 χορδές που ο Απόλλωνας αργότερα αύξησε σε 7, μέσα στα πλαίσια ήδη της Αριο-ινδοευρωπαϊκής παράδοσης της 5ης φυλής.

Για να τελειώσουμε απλώς θα αναφέρουμε το γεγονός ότι στη σημερινή εποχή, όπου κοντεύει να τελειώσει ο 20ος αιώνας και όλες οι αξίες ιθικού και πνευματικού περιεχομένου έχουν ξεχαστεί σχεδόν ή αντιστραφεί, πλησιάζει η στιγμή να αναδυθεί ένας Νέος Ανθρώπος από τον αφρό του χρόνου, ένας νέος τρόπος αντίληψης για τα πράγματα, για τη ζωή για τον κόσμο.

Μια νέα φυλή ίσως, με μία νέα και καλύτερη νοοτροπία, ένα νέο χαρακτήρα ... και με μία νέα έκτη αίσθηση που θα βοηθήσει τους ανθρώπους να γίνουν πιο ειλικρινείς, πιο διαισθητικοί, πιο αγνοί, και πιο τίμιοι. Και τότε θα έχει αρχίσει η ώρα του Νέου και Καλύτερου Ανθρώπου.

Ας μη κάνουμε την υπομονή και την επιμονή μας. Η εξέλιξη του ανθρώπου συνεχίζει ακούραστα την πορεία της και ... ίσως Αυτός βρίσκεται πια μεταξύ μας. Άλλα ... θα ξέρουμε να τον αναγνωρίσουμε και να βαδίσουμε πλαι του; Αν έχεις διαισθηση φίλε αναγνώστη, έχεις καταφέρει ήδη να κάνεις ένα βήμα προς Αυτόν.

ανεπτυγμένες
στην επταπλή όψη της
μουσικής κλίμακας από τη νότα
Ντο μέχρι τη Σι.

Όμοια π. **αίσθηση της αφής είναι πλήρως αναπτυγμένη και διαφοροποιημένη επταπλά με τις αφορημένες ονομασίες της ανεξάρτητες από τον αισθητό κόσμο.**
Εδώ ο βαθμός τελειοποίησης είναι μεγαλύτερος, εφ'όσον είναι η παλαιότερη των αισθήσεων στον άνθρωπο. Και επομένως είναι αυτή με την οποία έχει συσσωρεύσει περισσότερη εμπειρία από την αρχή της εξέλιξής του.

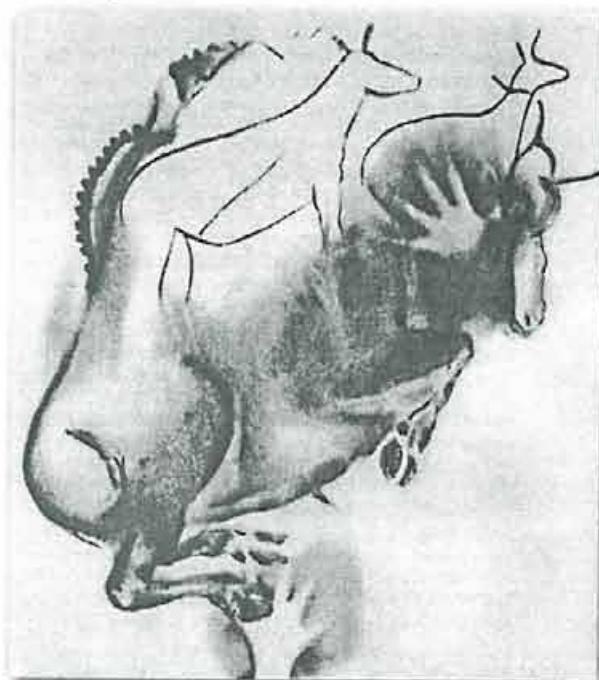
Μέσω της αφής μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα πράγματα και να εκφράσουμε τα χαρακτηριστικά τους ανεξάρτητα από αυτά τα ίδια. Συναισθήσεις μορφής, μεγέθους, θερμοκρασίας, βάρους, υφής, προσανατολισμού, πόνου, είναι ιδιότητες που αναγνωρίζουμε και αφαιρούμε από τα πράγματα μέσα από την αφή και τις υπο-αισθήσεις της, όπως π.χ. τα διάφορα νευρικά κύτταρα αφής, τις κιναισθητικές συναισθήσεις ισορροπίας- προσανατολισμού (θέσης, ταχύτητας, σταθερότητας κλπ.).

Στον **πίνακα** μπορούμε να δούμε καθαρά τις διάφορες ταξινομήσεις σχηματικά, με τις επταπλές διαιρέσεις των «**υπο-αισθήσεων**»: **τα 7 χρώματα και την δυαδική τους σύνθεση του άσπρου - μαύρου (ή άσπρου- μη άσπρου), τις 7 νότες και την δυαδική σύνθεση τους αρμονίας - θορύβου και τις 7 συναισθήσεις αφής με την δυαδική τους σύνθεση (εδώ - εκεί, σταθερό κινητό).**

Θα ήθελα να διευκρινήσω ότι αυτό που ονομάζω δυαδική σύνθεση «εδώ» (εγώ) - «εκεί» (οι υπόλοιποι), δηλαδή «μέσα - έξω», είναι αυτό που μας επιτρέπει να θεωρούμε τον εαυτό μας ξεχωριστό από το περιβάλλον, γιατί

σε κατάσταση απόλυτης απομόνωσης δεν θα μπορούσαμε χωρίς αυτήν την αίσθηση - σύνθεση να ξέρουμε αν π.χ. οι ήχοι ή τα χρώματα προέρχονται από το περιβάλλον ή από εμάς (όπως τις παραισθητικές καταστάσεις) και θα πιστεύαμε ότι ανήκουμε σ'ένα αδιαφοροποίητο χωριτικό ή διαστημικό "Continuum" (συνεχής χώρος).

Οι γραμμές που ξεχωρίζουν σαν σκάλα, τα διάφορα εξελικτικά στάδια, στα τετράγωνα του σκεδίου, συσχετίζονται με τον διαφορετικό βαθμό ενεργοποίησης και ανάπτυξης των αισθήσεων και υπο-αισθήσεων στην σημερινή εποχή και στους προϊστορικούς χρόνους, στην αρχαία Ατλαντη φυλή.

Η ΕΠΟΧΗ ΤΟΥ ΥΔΡΟΧΟΟΥ

Το πέρασμα από την Εποχή των Ιχθύων στην Εποχή του Υδροχόου έχει απασχολήσει τα τελευταία χρόνια όχι μόνο αστρολόγους αλλά και κοινωνιολόγους, φίλοσόφους και άλλους σκεπτόμενους ανθρώπους.

Μαρία Χιμένεζ Πλάνα

Oλεγόμενος Ζωδιακός των Αστερισμών καθορίζει το Μεγάλο Ζωδιακό Έτος, με μια διάρκεια 25.920 χρόνων, κατά τον οποίο η γη περνάει από το κάθε Ζωδιό μέσα σε 2.160 χρόνια. Αυτές οι περιόδοι ή «αστρολογικοί μήνες» αποτελούν τις Αστρολογικές Εποχές.

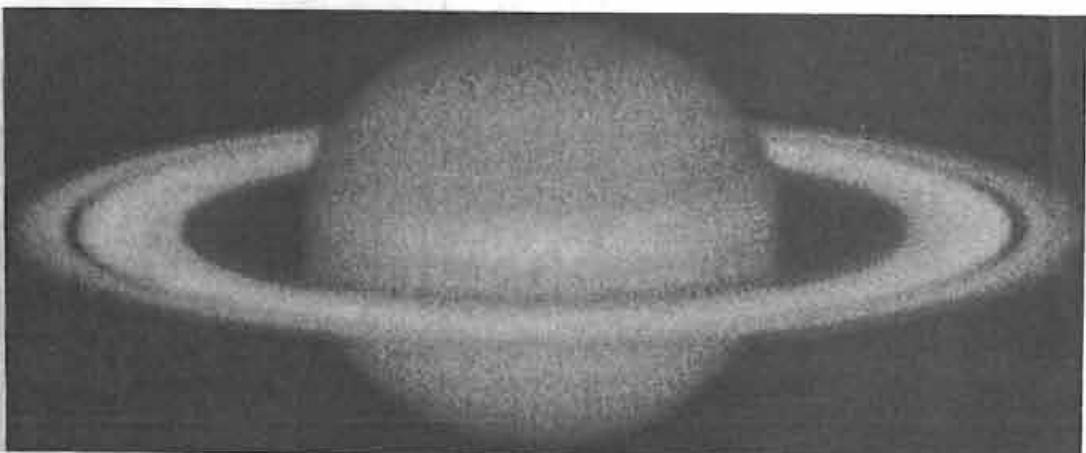
Σε γενικές γραμμές μπορούμε να πούμε ότι η γη μπήκε κάτω από την επίδραση του Υδροχόου από το 1950 και θα παραμείνει μέχρι το 4000 – 4100. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, όλες οι αστρικές επιδράσεις, πριν φτάσουν στη γη, και στην

ανθρωπότητα, θα περνούν από το Ζωδιακό Οίκο του Υδροχόου.

Κάθε πέρασμα σε μια νέα Εποχή φέρνει ένα μήνυμα ανανέωσης και ελπίδας και έτσι, η Εποχή του Υδροχόου φέρνει τη δική της «μυθολογία». Έχει ονομαστεί «Εποχή της Σοφίας και της Ελευθερίας», αφού ο Υδροχόος είναι ένα ζώδιο σταθερό και πνευματικό. Πολλοί ονειρεύονται μια εποχή αδελφοσύνης ανάμεσα στους ανθρώπους, μια

Χρόνου, εκφράζει συντηρητικές και αυστηρές τάσεις, ανάγκη ασφάλειας και κρυσταλλοποίησης των όσων έγιναν. Οι δυνατές του επιδράσεις είναι τόσο δημιουργικές όσο και περιοριστικές. Είναι αργός και ευνοεί, τα μακροπρόθεσμα σχέδια. Φέρνει τάσεις μελαγχολίας και απαισιοδοξίας αλλά οδηγεί τη συνείδηση στα όρια της.

▼ Ο Ουρανός, αντίθετα, εκφράζει την πρωτοπορία, την ανανέωση ακόμα και την

χρυσή εποχή που θα λύσει όλα τα σημερινά προβλήματα και φέρεις.

Όμως σήμερα, κάθε άλλο παρά αυτά τα χαρακτηριστικά βλέπουμε στον κόσμο μας. Βρισκόμαστε σε μια εποχή κρίσης και αλλαγής σε παγκόσμιο επίπεδο. σ' ένα μεταίχμιο ανάμεσα στην Εποχή των Ιχθύων και στην Εποχή του Υδροχόου. Μια νέα αστρολογική εποχή γεννιέται και, τόσο ο πλανήτης όσο και η ανθρωπότητα προσαρμόζονται σ' αυτές τις αλλαγές.

Είναι λογικό σ' αυτή την περίοδο να υπάρχει ανισορροπία σε φυσικό, κοινωνικό και ατομικό επίπεδο. Οι κλιματολογικές αλλαγές και η κοινωνική αστάθεια είναι πλέον φανερά στοιχεία αν και, όπως αναφέρει ο Αμερικανός αστρολόγος Dane Rudhyar: «μονάχα ένας μικρός αριθμός ανθρώπων συνειδητοποιεί τι σημαίνει αυτό και είναι έτοιμος να το αντιμετωπίζει, είτε ατομικά είτε ως μέλος μιας εθνικής ή πολιτιστικής ομάδας».

Ο Υδροχόος προσδίδει ιδιόρρυθμες επιδράσεις, γιατί σ' αυτόν συνυπάρχουν οι δύο αντίθετες τάσεις των πλανητών που κυριαρχούν επάνω του: του Κρόνου και του Ουρανού.

▼ Ο Κρόνος, ο μοναχικός κύριος του

αναρχία. Είναι ο επαναστάτης, ο οραματιστής, ο ανθρωπιστής και έχει ανάγκη από αλλαγές και άνοιγμα νέων δρόμων. Μαζ με ένα έντονο ιδεαλισμό και ένα συνθετικό νου, θα φέρει το απρόσιτο, οδηγώντας τη συνείδηση πέρα από τα όρια της.

Το πέρασμα από τη μια Εποχή στην άλλη δεν γίνεται απότομα αλλά μεσολαβεί μια μεταβατική φάση και μια περίοδος αργής μετάλλαξης της ενέργειας. Ο Rudhyar υπολογίζει ότι αυτή η περίοδος διαρκεί το 1/10 της συνολικής διάρκειας της Εποχής, δηλ. 216 χρόνια και τοποθετεί αυτό το πέρασμα από το 1846 έως το 2062, συμπεριλαμβάνοντας έτσι το τελευταίο αιώνα των Ιχθύων και το πρώτο του Υδροχόου. Στο έργο του «Η Ιστορία στο ρυθμό του κόσμου», που εκδόθηκε το 1983, καθορίζει τις χρονολογίες αυτής της περιόδου:

▼ Από το 1846 ως το 1918: Βρισκόμαστε στην αποκορύφωση του «Δυτικού κόσμου»: Η βιομηχανική επανάσταση, τα όνειρα για τη βελτίωση της κοινωνίας, η ανάπτυξη της επιστήμης και της τεχνολογίας. Η φάση αυτή τελειώνει με το 1° Παγκόσμιο Πόλεμο.

▼ Από το 1918 ως το 1990: Είναι μια έντονη περίοδος για την ανθρωπότητα:

Ανέρχονται στην εξουσία ολοκληρωτικά καθεστώτα, είναι εποχή συνεχόμενων κπρυγμένων και ψυχρών πολέμων. Χαρακτηρίζεται από τη νίκη του κομουνισμού αν και η φάση τελειώνει με τη πτώση του τείχους του Βερολίνου.

▼ Από το 1990 ως το 2062: Ακολουθεί μια φάση κοινωνικής διάλυσης και μεταναστεύσεων. Ο πλανήτης υφίσταται επίσης φυσικές καταστροφές. Σεισμούς, πλημμύρες, οικολογικές καταστροφές. Είναι η περίοδος των μεγάλων αποφάσεων ώστε να μπορούν να απορροφηθούν οι πνευματικές ενέργειες του Υδροχόου, δηλαδή να αναπτυχθεί η άλητη γένηση και η υπευθυνότητα.

Μπορούμε να διαιρέσουμε κάθε Αστρολογική Εποχή σε δύο φάσεις:

▼ Στο πρώτο μισό, μοιάζει να υπάρχει μια οπισθοδρόμηση. Όλα τίθενται υπό αμφισβήτηση. Καταρρέουν τα αρχέτυπα του προηγούμενου πολιτισμού και διαφαίνονται νέες μορφές για την ανθρωπότητα.

▼ Το δεύτερο μισό, είναι η εξέλιξη των αρχετύπων της Εποχής.

Άλλα σήμερα βρισκόμαστε ακόμα στη μεταβατική περίοδο προς την Εποχή του Υδροχόου.

«Είναι εφικτό να δημιουργούνται ομάδες, κιβωτοί σπόρων, από όπου θα γεννηθεί στην άρση της, μια ανανεωμένη ανθρωπότητα... Στο τέλος του κύκλου όλα μαραίνονται αλλά μένει ο σπόρος, κρυψμένος απ' όπου θα ξαναγεννηθεί η ζωή... Σήμερα η ανθρωπότητα έχει ανάγκη από ανθρώπους-σπόρους που να μπορούν να αναλάβουν την ειρήνη αποστολή του να μεταλλάξουν τον εαυτό τους, όχι μόνο για τη πνευματική τους εξέλιξη αλλά και για το καλό της ανθρωπότητας... Χρειαζόμαστε γίστη, ανδρεία και επιμονή για να αντιμετωπίσουμε τις αντίξεις συνθήκες... Δεν είναι άρα για αναλύσεις και διανοούμενημούς... αλλά είναι άρα να απαντήσουμε ολοκληρωτικά στο κάλεσμα... Να γίνουμε οι ζωντανοί και δυναμικοί σπόροι ενός πολιτισμού αναγέννησης πάνω στην ανανεωμένη Γη του Υδροχόου.»

D. Rudhyar

Ακολουθώντας τον καθ. Livraga, μπορούμε να διαιρέσουμε την Εποχή του Υδροχόου σε τρεις φάσεις:

▼ Μια 1^η Φάση του Πάγου, που χαρακτηρίζεται από μια γενική παράλυση και παρουσιάζει όλα τα χαρακτηριστικά ενός νέου Μεσαίωνα:

συνεχόμενες εμπόλεμες καταστάσεις σε διάφορες χώρες, αύξηση της βίας, σταδιακή εγκατάλειψη των μεγάλων πόλεων, μεταναστεύσεις, εμφάνιση νέων και παλιών επιδημιών, ακόμη μεγαλύτερη διαφοροποίηση πλουσίων και φτωχών, δεισιδαιμονίες, προλήψεις και ανανέωση παλιών θρησκευτικών μορφών. Όλα αυτά μέσα σ' ένα κλίμα ανασφάλειας και ομαδικής φοβίας που προκαλεί έντονο ατομικισμό.

Ταυτόχρονα, υπάρχουν κλιματολογικές αλλαγές: Αύξηση θερμοκρασίας εξ αιτίας οικολογικών ανισσοροπιών και αργότερα σημαντική πτώση. Σεισμοί, τυφώνες, καταρρακτώδεις βροχές και άλλες φυσικές καταστροφές σε διάφορα σημεία του πλανήτη.

Ένας «παγωμένος αέρας» ανακατεύει τα Νερά του Υδροχόου.

▼ Μια 2^η Φάση του Νερού, όπου τα "παλιά" πράγματα (τα σημερινά) θα έχουν ξεχαστεί και θα επικρατεί μεγάλη βία. Οι πόλεις θα έχουν πλέον εγκαταλειφθεί και νέες ανθρώπινες ομάδες θα αρχίσουν να ετοιμάζουν την κοινωνία του μέλλοντος. Θα εμφανιστούν νέες μορφές αγωνιστικών θρησκειών.

Ο Πάγος της προηγούμενης φάσης θα έχει αρχίσει να λιώνει.

▼ Μια 3^η Φάση του Ατμού, όπου η βούληση και η πνευματικότητα θα "εξατμίσουν" τα Νερά. Θα επικρατήσει μια μεγαλύτερη πνευματικότητα και η ανθρωπότητα, θα είναι αποδεκατισμένη αλλά αισιόδοξη. Μια ανώτερη μορφή τέχνης και νόστησης θα φέρει μια νέα Αναγέννηση.

Αθήνα - 2001
Διεθνές Ετος του Εθελοντισμού

Απόφαση της Γενικής Συνέλευσης

Στη Γενική συνέλευση του Διεθνούς Οργανισμού Νέα Ακρόπολη (ΔΩΝΑ), που συγκλήθηκε στην Αθήνα, Ελλάδα, στις 12 Απριλίου 2001, ελήφθη η ακόλουθη απόφαση:

Γενική Διακήρυξη:

α) Η Γενική Συνέλευση του **ΔΩΝΑ** απεφάσισε ομόφωνα να ακολουθήσει τη σύσταση του Οργανισμού των Ηνωμένων Εθνών και να κηρύξει το έτος 2001 ως «διεθνές Ετος του Εθελοντισμού», σύμφωνα με την πρόσκλησή του ούτως ώστε οι κυβερνήσεις, το σύστημα των Ηνωμένων Εθνών και οι διακυβερνητικοί, εθελοντικοί και μη κυβερνητικοί οργανισμοί, να συνεργασθούν για τους σκοπούς αυτού του έτους, όπως φαίνεται από την Απόφαση της Συνεδρίασης του 1997, στην οποία συναίνεσε να ακολουθήσει την πρόταση του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου, που εκφράστηκε στην απόφασή του του 1997/44.

Και λαμβάνοντας υπ' όψη ότι, από την ίδρυσή του, και περιλαμβανομένων των προηγουμένων αυτής της σύστασης ετών, το έργο το οποίο πραγματοποιεί ο ΔΩΝΑ σε περισσότερες από σαράντα χώρες σ' όλο τον κόσμο, προωθώντας την κουλτούρα και την κοινωνική δράση, συναντάται βασικά με το πρότυπο του εθελοντισμού σαν μια αρχή αδελφικής βοήθειας ανάμεσα στα ανθρώπινα όντα.

Καλεί όλους τους εθνικούς οργανισμούς που έχουν προσχωρήσει στον ΟΙΝΑ, σε συνεργασία με τα Ηνωμένα Εθνη, να αυξήσουν στη διάρκεια του έτους 2001 (Ετος του Εθελοντισμού) τις δραστηριότητές τους για την προώθηση της κουλτούρας σ' όλο τον κόσμο, και ιδιαίτερα, για κοινωνική βοήθεια στις υπό ανάπτυξη χώρες.

Ότι για την πραγματοποίηση όλων αυτών των δραστηριοτήτων έχει κάνει αναφορά που εκφράστηκε στη στήριξη του Ετους του Εθελοντισμού το οποίο έχει κηρυχθεί από τα Ηνωμένα Εθνη, αφού η εθελοντική δράση είναι ένας τρόπος αλληλεγγύης που εμπλουτίζει τους ανθρώπους και ενθαρρύνει τους δεσμούς αδελφοσύνης.

β) Ότι και τα Ηνωμένα Εθνη, στην Απόφαση 53/22 του Νοεμβρίου 1998, απεφάσισαν να ανακηρύξουν το Ετος 2001 ως «Ετος των Ηνωμένων Εθνών για τον Διάλογο ανάμεσα στους Πολιτισμούς», και βασιζόμενος στην αρχή της ανεκτικότητας σαν σεβασμός στη διαφορά, επαναλαμβάνει την πρόσκληση στις κυβερνήσεις, στο σύστημα των Ηνωμένων Εθνών, περιλαμβανομένης της UNESCO και άλλων ενδιαφερομένων, κυβερνητικών και μη κυβερνητικών οργανισμών, να σχεδιάσουν πολιτιστικά, εκπαιδευτικά και κοινωνικά προγράμματα, κατάλληλα για την έναρξη διαλόγου ανάμεσα στους πολιτισμούς.

Δεδομένου ότι ο ΔΟΝΑ, σύμφωνα με τις ιδρυτικές του Αρχές, έχει ξεκινήσει περισσότερο από σαράντα χρόνια τον αδελφικό διάλογο ανάμεσα στους λαούς μέσω μιας έντονης πολιτιστικής και κοινωνικής δραστηριότητας.

Αποφασίζει να ενθαρρύνει όλους τους συνεργαζόμενους οργανισμούς ώστε στη διάρκεια αυτού του έτους 2001 να οργανώσουν διαλέξεις, σεμινάρια, μελέτες πάνω στο θέμα της διαπολιτισμικότητας και να δώσουν πληροφορίες πάνω στη συμφιλίωση ανάμεσα στους πολιτισμούς, πρωθωντας πολιτιστικά και κοινωνικά προγράμματα, τα οποία θα αυξήσουν την αμοιβαία γνώση μέσα από ένα δημιουργικό διάλογο, ο οποίος θα προωθήσει τις πολιτιστικές ανταλλαγές.

γ) Ότι σύμφωνα με τις δραστηριότητες τις οποίες ο ΔΟΝΑ πρόκειται να πραγματοποιήσει για την προστασία του περιβάλλοντος και τη φροντίδα για το ανθρώπινο περιβάλλον, και σε σχέση με τη Διακήρυξη του Rio πάνω στο περιβάλλον, την Ατζέντα 21 και το Πρωτόκολλο του Κιότο πάνω στις κλιματολογικές αλλαγές, και μπροστά στη φθορά που υφίσταται στις μέρες μας ο πλανήτης,

Αποφασίζει να συνεχίσει με δραστηριότητες τις οποίες θα φέρει σε πέρας με διάφορες ομάδες οικολογικής δράσης που θα επεκτείνουν το έργο τους με την υποστήριξη και την ώθηση του ΔΟΝΑ, για να ενισχύσουν τις εργασίες τους για την προστασία των ακτών, την προστασία των δασών από πυρκαγιές, την κοινωνική βοήθεια στις χώρες που το χρειάζονται περισσότερο, τη δράση για τη διάσωση από σεισμούς ή φυσικές καταστροφές, οργανωμένες δενδροφυτεύσεις σε περιοχές που κινδυνεύουν να ερημωθούν, τέλος μια ευρεία γκάμα δράσεων αλληλεγγύης που άρχισε να πραγματοποιεί εδώ και μερικά χρόνια και που θα συνεχιστούν στη διάρκεια της παρούσης περιόδου, με σκοπό να εξακολουθήσει να συνεργάζεται για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής και τη προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.

Ολες οι αποφάσεις ελήφθησαν ομόφωνα.

ΧΑΛΑΡΩΣΗ

Η χαλάρωση είναι μια τεχνική άκρως απαραίτητη και ωφέλιμη στον σύγχρονο άνθρωπο, ο οποίος δεν συνειδητοποιεί την ένταση στην οποία βρίσκεται, εκτός και αν αυτή τον οδηγήσει σε αρρώστια του σώματος και της ψυχής.

χρησιμοποιούμε σε οποιαδήποτε ώρα έκτακτης ανάγκης.

ΑΠΛΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ ΧΑΛΑΡΩΣΗΣ

Είναι πολύ σημαντικό να ξέρουμε να χρησιμοποιούμε την αναπνοή για να αντιμετωπίζουμε την ένταση και τα άσχημα συναισθήματά μας. Η βαθειά αναπνοή είναι το κλειδί για την αποκατάσταση της κοφτής αναπνοής των σύγχρονων ανθρώπων και στο άνοιγμα των πνευμόνων. Παίρνοντας βαθιές αναπνοές 3, 7, 10, ή 12 φορές, και κάνοντάς το αυτό σε καθημερινή βάση, φροντίζοντας βέβαια πάντα ο αέρας εισπνέουμε να είναι καθαρός, σιγά – σιγά αποκαθιστούμε την φυσικότητα της αναπνοής μας και διώχνουμε δυσάρεστα συναισθήματα.

Όσο αφορά το σώμα μας, η χαλάρωση των μυών μας βοηθείαται πολύ από την φαντασία. Βασική είναι η άσκηση όπου φανταζόμαστε τεράστιο το βάρος των μελών μας. Το βάρος αυτό μας κάνει να φανταζόμαστε ότι βουλιάζουμε στην πολυθρόνα όταν είμαστε καθίστοι, ή στο κρεβάτι όταν είμαστε ξαπλωμένοι. Ο στόχος είναι να νιώσουμε το σώμα άδειο από το βάρος του, και εμείς ανάλαφροι να αιωρούμαστε. Αν μπορούμε να πετύχουμε αυτές τις ασκήσεις, τότε λίγα λεπτά τέτοιας χαλάρωσης ισοδυναμούν με πολλές ώρες ύπνου.

Τον έλεγχο του νου, ο οποίος είναι υπεύθυνος πολλές φορές και για την μυική ένταση, μπορούμε να τον καταφέρουμε με την βοήθεια της μνήμης κι της φαντασίας. Επαναφέρουμε με την φαντασία μας εικόνες που μας εντυπωσίασαν και μας γαλήνιεψαν στο παρελθόν, παρέμενες από την φύση, δέντρα, βουνά, ποτάμια, θάλασσα, λιβάδια, κι αυτό είναι το καλύτερο καταφύγιο για να πρεμήσει το μυαλό μας.

Και ας μην ξεχνάμε ότι το καλύτερο αντίδοτο απέναντι στην κακή διάθεση είναι το γέλιο, το οποίο εκπονώνει εντάσεις και χαλαρώνει όλους τους φορείς μας με τον πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Ο κόσμος μας πάσχει από μια παγκόσμια νεύρωση. Η κοινωνία και το γενικότερο περιβάλλον μας ζητάει πολλά και μας χρεώνει ακόμη περισσότερα στο υλικό και στο ψυχολογικό επίπεδο.

Ο άνθρωπος ζει μια διαρκή σύγκρουση, αυτού που έχει μέσα του, του εσωτερικού του εαυτού και της εκάστοτε μάσκας που είναι αναγκασμένος να φορά σε κάθε περίσταση. Αυτή η σύγκρουση σε συνδυασμό με τους γρήγορους ρυθμούς της ζωής πυροδοτεί την υπάρχουσα ένταση. Ο άνθρωπος χάνει όλο και περισσότερο την ταυτότητά του και είναι εγκλωβισμένος στην «ελευθερία» του.

Η χαλάρωση είναι η διέξοδος στον άνθρωπο που έχει εγκλωβιστεί και που δεν τα καταφέρνει να ξεκουράζεται ακόμη και όταν αναπαύεται. Το σώμα μας εύκολα μπορεί να μπει στην γνώση αυτή επειδή απλά ξαναμαθαίνει. Ο άνθρωπος γεννήθηκε με αυτή την γνώση. Το σώμα του ξέρει να ξεκουράζεται όταν δεν είναι μπλοκαρισμένο. Αυτούς τους κόμπους που έχουν συσσωρευτεί έρχεται η χαλάρωση να τους «ξελύσει» με έναν πολύ απλό και εύχρηστο τρόπο.

Τα αποτελέσματα της χαλάρωσης του σώματος επεκτείνονται και στον νου. Η χαλάρωση φέρνει πρεμία στην αντιμετώπιση γεγονότων της ζωής που μας άγχουν, εκμποδεύζεται η υπερένταση και η ζωή μεταμορφώνεται με αληθικό τρόπο. Η χαλάρωση είναι φάρμακο που μπορούμε να το

για το Διάβασμα

Στα βιβλία σου και στα γραπτά σου μάθε να βλέπεις
ζωντανά όντα, επειδή οι λέξεις που είναι εκεί γραμμένες δεν
είναι μόνο σημεία, δίχως νόημα.

Είναι φωνές που ανακτούν την ενέργειά τους όσο βάζεις εσύ την Ψυχή σου στο διάβασμα.

Αν διαβάζεις με τα μάτια της Καρδιάς, οι στατικές αλήθειες των γραμμών και των σελίδων θα γίνουν νοήμονα όντα που θα σπεύσουν να βοηθήσουν κάθε φορά που θα τα χρειαστείς.

Θα σου θυμίσουν δι, τι χρειάζεσαι, όταν υποφέρεις ή όταν γελάς, όταν αμφιβάλλεις ή όταν ανακαλύπτεις μάλιστα μέχρι τότε καλυμμένη αλήθεια.

Θα σε συμβουλέψουν στη αμφιβολία και στη σύγχυση.

Θα σου επιβεβαιώνουν τις καλές αποφάσεις.

Θα διευρύνουν την ιδέα σου για τον κόσμο.

Θα σε οδηγούν πιό κοντά στους άλλους ανθρώπους.

Θα εμπνέουν το σεβασμό σου για τους σοφούς και αγάπη για δοσούς ξέρουν λιγότερα και περιμένουν ένα ψίχουλο ψωμιού από αυτά που εσύ συλλέγεις.

Το διάβασμα είναι μιά άσκηση για την Ψυχή.

Σου επιτρέπει να είσαι μόνος σου ενώ συμμοιράζεσαι το είναι σου με όλο το Σύμπαν.

Σου μαθαίνει να συγκεντρώνεσαι χωρίς προσπάθεια, με τη φυσικότητα κάποιου που μιλάει μ'έναν παλιό φίλο.

Επαναβεβαιώνει τη μνήμη σου και επαναφέρει την ανάμνηση.

Ρυθμίζει την πειθαρχία και αναπτύσσει την τέχνη.

Σου δίνει το νόημα της τάξης και το πέταγμα της ποίησης.

Κάνει τα γραφικά σύμβολα έναν κόσμο μικρών πλασμάτων που συμβιώνουν μέσα σου και βγαίνουν έξω από σένα σάν ηχηρές φωνές, σαν τη δική σου μικρή σοφία και τη σοφία όλων.

Σου ανοίγει το Ιερό βιβλίο της Φύσης και των όντων.

D.S.G.

Εσύ αναγνώστη που κάπως έτσι διάβασες από αυτό το περιοδικό, προχώρησε λίγο πιο πέρα:

Γράψε ότι καλύτερο σου άρεσε, ότι επιβεβαίωσες ή θυμήθηκες,
όπι μόλις έμαθες ή συνειδητοποίησες.

Γράψε. Κάνε και σύ τέχνη, σύμβολα ζωντανά, ψυχωμένες λέξεις και προτάσεις.

Γράψε με το χέρι ή στο κομπιούτερ και στελε μας ότι θέλεις:

Τη γνώμη ή τη γνώση σου, τη διαφωνία, την ερώτηση, τη συμπλήρωση.

Δεν αξίζει άραγε να επικοινωνήσουμε περισσότερο;

Να μοιραστούμε σκέψεις και ιδέες που είναι κατεξοχήν ανθρώπινα πράγματα;

Περιμένουμε τα γράμματά στη διεύθυνση:

Περιοδικό ΝΕΑ ΑΚΡΟΠΟΛΗ, Αγ. Μελετίου 29, ΤΤ 11361 (e-mail: ena-na@eexi.gr)

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Μεσογειακή αναιμία

Η Νέα Ακρόπολη στη Θεσσαλονίκη, σε συνεργασία με τον «Σύνδεσμο προώθησης εθελοντικής αιμοδοσίας και φίλων των ατόμων με μεσογειακή αναιμία «ΠΗΓΗ ΖΩΗΣ», οργάνωσε δραστηριότητα, με σκοπό την μόνιμη τροφοδότηση αίματος σε παιδιά με μεσογειακή αναιμία.

Στα πλαίσια αυτής της δραστηριότητας πραγματοποιήθηκε ομιλία στο χώρο μας (το Σάββατο 12 Μαΐου με θέμα «ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΗ ΑΝΑΙΜΙΑ», από την Κα Περοφάνη, Αιματολόγο του Ιπποκρατείου Νοσοκομείου, και μέλος της «ΠΗΓΗΣ ΖΩΗΣ»). Στην ομιλία παρευρέθηκε και η πρόεδρος της «ΠΗΓΗΣ ΖΩΗΣ» και γιατρός Κα Γραμματικούλου και άλλα μέλη του συλλόγου, επίσης μέλη και φίλοι της ΚΟΔΕ.

(Κοινωνική Ομάδα Δράσης Ελλάδος) όπως επίσης και άνθρωποι που θέλουσαν να βοηθήσουν τα άτομα με μεσογειακή αναιμία. Την Κυριακή 13 Μαΐου πραγματοποιήθηκε αιμοδοσία στο Ιπποκράτειο νοσοκομείο Θεσσαλονίκης. Η προσέλευση ήταν μεγάλη, γεγονός ιδιαίτερα ευχάριστο, καθώς γίνεται σαφές ότι τα αισθήματα ανθρωπιάς αλλά και ο εθελοντισμός είναι ζωντανά στις μέρες μας.

Το Σάββατο 18 Μαΐου διοργανώθηκε Σεμινάριο με θέμα :

Το θεραπευτικό Μασάζ

Το θεραπευτικό μασάζ είναι η τέχνη της θεραπείας μέσω της βιοενέργειας, μιας ενέργειας δηλ., που είναι διάχυτη στη φύση και επομένως και στον άνθρωπο. Μαθαίνοντας κανείς τρόπους να την συγκεντρώνει και να την διοχετεύει σωστά μπορεί να ανακουφίσει, να καθαρίσει και να θεραπεύσει προβλήματα που παρουσιάζονται τόσο στη σωστή λειτουργία του οργανισμού όσο και στην ομαλή ροή της ζωτικής μας ενέργειας.

P Η Ρ Α Κ Π Ε I O

Την Πέμπτη 16 Μαΐου 20 Οι πραγματοποιήθηκε ομιλία με θέμα:

Αναστενάρπδες: Οι χορευτές της φωτιάς. Τα Αναστενάρια είναι ένα πολύ παλιό έθιμο που διατηρείται με κάποιες διαφοροποιήσεις από τη μακρινή αρχαιότητα μέχρι σήμερα. Μέσα του κρύβει πολλούς συμβολισμούς που δύσκολα γίνονται κατανοητοί όταν έχουμε τη στάση του απλού θεατή. Όσο για τους Αναστενάρδες, είναι πραγματικοί χορευτές της φωτιάς, οι οποίοι υποτάσσουν τη δύναμη της και δεν της επιτρέπουν να τους κάψει.

Α Η
Ν Ν
Η Η

Το Σάββατο 9 Ιουνίου έγινε στην Αθήνα ομιλία με θέμα : Τα Ελευσίνια Μυστήρια. Το Θέμα ολοκληρώθηκε την Κυριακή 10 Ιουνίου στον αρχαιολογικό χώρο της Ελευσίνας όπου μέλη της Νέας Ακρόπολης της Αθήνας παρουσίασαν ένα θεατρικό δρώμενο σε μια προσπάθεια αναβίωσης του πνεύματος που ενέπνευσε τα Αρχαία Μυστήρια της Ελευσίνας.

Θ Θ

Στα Ιωάννινα το Σάββατο 12/05/2001 η Μουσική και θεατρική Ομάδα

"Ανίτα" διοργάνωσε μια όμορφη και ζεστή βραδιά αφιερωμένη στο μύθο του Ερωτα και της Ψυχής του Απολήσιου. Με ποίηση και τραγούδια γνωστών και άγνωστων δημιουργών ζωντανέψαμε το μαγικό κόσμο του μύθου που μιλάει για την Ψυχή μας, γι'αυτή την κόρη που είναι αθώα, πέφτει συνη ύλη, και περνάει τόσες δοκιμασίες για να ενωθεί ξανά με τον Ερωτα, να βιώσει το Φως! Ανίτα σημαίνει Πνοή, σημαίνει Ψυχή...

Στη συνέχεια διασκεδάσαμε "με την ψυχή μας" μέχρι πρωΐας, με μπόλικο κρασί και τραγούδι...

Το Σάββατο 19 Μαΐου, στο Παράρτημα της Λάρισας έγινε ομιλία με θέμα «Η ΙΕΡΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΑΡΧΑΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ» Ήθων πολλοί ενδιαφερόμενοι για να ακούσουν οτι οι αρχαίοι Έλληνες έχτιζαν τα μαντεία, τις Ακροπόλεις και τις πιο σημαντικές τους πόλεις σε χώρους ενεργειακά φορτισμένους.

Οι ιερείς των μαντείων, με γνώσεις για αστρονομία, γεωμετρία και για συγκεκριμένα ενεργειακά κανάλια, καθόριζαν το σημείο όπου θα κτίζονταν η πόλη ή ο ναός. Σήμερα η επιστήμη επιβεβαίωνει οτι πάνω στη Γη απλώνεται ένα τεράστιο ενεργειακό «δίκτυο» πλεκτρομαγνητικού τύπου, με συγκεκριμένα σημεία υπερφορτισμένα από αυτή την ενέργεια.

Αρχές Απρίλιου έγινε μία πρωτότυπη ομιλία για τη Διαίσθηση. Μήπως γνωρίζουμε περισσότερα απόσσα νομίζουμε ότι γνωρίζουμε: Η διαίσθηση δεν είναι μία μυστικιστική ικανότητα αλλά μία φυσική ικανότητα όπως η ικανότητα της σκέψης, της ομιλίας ή του να εκτιμάμε την μουσική. Είναι η έκτη αίσθηση που όλοι συμβουλευόμαστε ασυνείδητα όταν πρόκειται να πάρουμε μία σημαντική απόφαση.

Τέλος είναι μία ικανότητα απόλυτα λογική που όλοι μπορούμε ναναπτύξουμε. Για τις τεχνικές ανάπτυξης της ακολούθησε μία ενδιαφέρουσα συζήτηση μετά την ομιλία.

Τον Μάιο ασχοληθήκαμε με την Ψυχολογία παρουσιάζοντας μία ομιλία με προβολή σλάιτς για τη γλώσσα του σώματος. Οι εκφράσεις του προσώπου, οι στάσεις του σώματος και ο τρόπος που χειρονομούμε αποκαλύπτουν για μας πολύ περισσότερα από όσα λέμε με τα λόγια.

Μέχρι το τέλος της ομιλίας όπου εξηγήσαμε τι σημαίνουν οι διάφορες κινήσεις όλοι είχαν αλλάξει τη στάση του σώματος τουλάχιστον μία φορά!

Τέλος τον Ιούνιο διοργανώσαμε με επιτυχία για 3^η συνεχή χρονιά το 3^ο φιλικό πρωτάθλημα Πινγκ-Πόνγκ στον κήπο μας στο οποίο πήραν μέρος «έφηβοι» όλων των πλικιών. Τα προσόντα των διαγωνίζομενων;

Αγωνιστική και παιχνιδιάρικη διάθεση!!!

ΟΙ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΟΙ ΘΕΟΙ ΤΗΣ ΙΝΔΙΑΣ

I. Μούστρη

ΑΓΚΝΙ

Είναι ο θεός της φωτιάς, ο πρώτος θεός που απαντάται στην αρχαιότερη Βέδα. Είναι η ιερή φωτιά του βωμού της θυσίας, αλλά και της εστίας του σπιτιού. Μπέρα του είναι η Μάγια και πατέρας του ο θείος ξυλουργός Βισβακαρμάν.

Απεικονίζεται σαν άνθρωπος σε χρώμα κόκκινο, με 3 πόδια, 7 μπράτσα, λαμπερά μάτια και φλόγες που βγαίνουν από το στόμα του, ιππεύοντας έναν ξύλινο κριό. Όταν αναπαριστάνεται με 3 κεφάλια, είναι η φωτιά στους 3 κόσμους: Τότε στον ουρανό ονομάζεται Σούρα (ήλιος), στην ατμόσφαιρα Βαγιού (κεραυνός) και στη γη Αγκνί (φωτιά).

ΙΝΤΡΑ

Είναι ο θεός του ουρανού και βασιλιάς όλων των ουράνιων θεών. Δημιουργός του κόσμου με τη βοήθεια των άλλων θεών. Ιππεύει τον έλεφαντα Αϊραβάτα και το ιπτάμενο όχημά του (βιμάνα) οδηγείται από τον σοφό Ματαλί. Το ανάκτορό του βρίσκεται στο βουνό Μερού (άξονα του κόσμου). Οπλο του είναι ο κεραυνός του, ο Ριμπουσκίν.

Είναι ένας από τους Αντίτυα, θεότητες που ανάλογα με τον αριθμό τους 7 ή 12, συσχετίζονται με τους πλανήτες ή τα ζώδια. Είναι επίσης ο αρχηγός των Μαρούτς (θεών των θυελλών και των ανέμων) και των Βάσους, που είναι 8 κατώτερες θεότητες, οι οποίες τον συνοδεύουν και συμβολίζουν τα 4 στοιχεία.

Του αποδίδονται πολλά επίθετα όπως: Βριτραχάν, Καταστροφέας του δαίμονα Βρίτρι, που συμβολίζει την φυσική και την πνευματική ένταση, Μαχέντρα (Μεγάλος), Σάκρα (Ισχυρός), Ντάτρι (Δημιουργός των πάντων), Μπριχάτ, ο Αχανής, Αυτός που απελευθερώνει τους ανθρώπους από τα δεσμά

της ύλης, και πολλά άλλα. Με το όνομα Shakra κατέχει σημαντική θέση και στο βουδιστικό πάνθεο.

ΣΟΥΡΥΑ

Ο Θεός του ήλιου. Γιος του Κασυάπα. Έχει ως συζύγους την Σανζάνα (κόρη του Βισβακαρμάν, αρχιτέκτονα του σύμπαντος), την Σάμζνα (Γνώση), την Πράμπα (Φως), την Τσάγια (Σκιά) και την Ούσας (Αυγή). Σε άλλη εκδοχή, η Ούσας θεωρείται μητέρα του.

Απεικονίζεται σαν άνδρας με σκούρο κόκκινο χρώμα. Έχει 3 μάτια και 4 χέρια, σε δύο από τα οποία κρατάει από ένα λωτό. Μερικές φορές κάθεται πάνω σ' ένα κόκκινο λωτό και φέρει λαμπρό φωτοστέφανο. Διασχίζει τον ουρανό πάνω σ' ένα άρμα που το σύρουν 7 φωτεινά άλογα ή ένα άλογο με 7 κεφάλια. Με τα χρυσά του χέρια ανοικτά, ευλογεί τη δημιουργία.

Ως Μπάγκα είναι ο Κύριος της υπέρτατης Ευτυχίας, ως Σαβίτρι, Κύριος της Δημιουργίας και της Αθανασίας, ως Ατμασαρβαρινάμ είναι το Πνεύμα όλων των εκδηλωμένων όντων και ο ρυθμιστής του Χρόνου, ως Πουσάν είναι ο Κύριος του Δρόμου.

Ο ΜΕΣΑΙΩΝΑΣ ΕΧΕΙ ΑΝΟΙΞΕΙ ΤΙΣ ΠΟΡΤΕΣ ΤΟΥ

της D.S.Guthman

Σταύρος των Παρισίων σε Τέχνες.
Επιστήμες και Γράμματα

Εδώ και καιρό είναι πολλοί οι συγγραφείς, ιστορικοί, ανθρωπολόγοι, φιλόσοφοι, επιστήμονες, θεολόγοι και κρικες π' απλά αυτοί που μιλούν για αποκάλυψη που ανακοινώνουν την έλευσην ενός νεού μεσαίωνα για το δυτικό πολιτισμό.

Ο καθένας από τη δική του οπτική γωνία παρουσιάζει ένα σύνολο κατάλληλων επιχειρημάτων που ανταποκρίνονται σ' αυτό που ζούμε μέρος με τη μέρο.

Το σήγουρο είναι ότι καθένας, σύμφωνα με την οπτική του, επικαλείται σοβαρούς λόγους.

Tο να μιλάμε σήμερα για ένα μεσαιώνα δεν προϋποθέτει αναγκαστικά να αναφερθούμε σ' αυτά που πέρασε ο κόσμος στη δυτική Μεσόγειο για χίλια χρόνια περίου, από τον 4ο με 5ο ως το 14ο με 15ο αιώνα. Μια επισκόπηση της ιστορίας μέσα από όλη την κατοικημένη έκταση του πλανήτη μας μάς υποχρεώνει να αναγνωρίσουμε ότι όλοι οι λαοί έχουν περάσει από περιόδους ακμής και από περιόδους παρακμής.

Αν ονομάσουμε μεσαιώνες αυτές τις περιόδους παρακμής, θα δούμε ότι εφαρμόζουμε μια ορολογία που νομίζαμε ότι χαρακτηρίζει ένα μόνο γενικευμένο ιστορικό γεγονός. Ως δυτικοί, ενσωματωμένοι σε ένα πολιτισμικό στυλ (για να το ονομάσουμε με κάποιο τρόπο) που επωφελείται από τα επιτεύγματα μιας πολιτιστικής αναγέννησης και της επιστημονικο-τεχνικής ανάπτυξης των δύο τελευταίων αιώνων, μας είναι αδύνατο να δούμε πέρα από τη δική μας προοπτική, από το δικό μας γίγνεσθαι. Και γι' αυτό διαβεβαιώνουμε ότι ο μεσαιώνας έχει πια ανοίξει τις πόρτες του.

Η παρακμή των συστημάτων μας σε όλους τους τρόπους οργάνωσής τους είναι απτή. Υπάρχουν αυτοί που κλείνουν τα μάτια και συνεχίζουν να πιάνονται από το όνειρο της γραμμικής και ακαθόριστης εξόδου, όμως αυτή η ανικανότητα να δουν και να κρίνουν είναι άλλο σύμπτωμα παρακμής. Χωρίς από την άλλη πλευρά να πέσουμε σε μια αδρανή απαισιοδοξία και να αφήνουμε τα πράγματα όπως είναι, το φαινόμενο που μας απασχολεί αξίζει να αναλυθεί.

Μένοντας μακριά από τους ειδικούς που αφιερώνουν δεκάδες σελίδες σε καθένα από τα μεσαιωνικά συμπτώματα και σε καθεμιά από τις αναμενόμενες συνέπειες, προτιμούμε να σκιαγραφήσουμε κάποιες γραμμές και να αφήσουμε τον αναγώστη να εισάγει τον εαυτό του σ' αυτόν τον ιστορικό λαβύρινθο όπου κινούμαστε.

Πιστεύουμε, είναι γεγονός, ότι η διάσταση του χρόνου εμπεριέχει περισσότερα μυστικά απ' αυτά που νομίζουμε, ότι ο χρόνος δεν είναι τόσο απλός ώστε να τον σχηματοποιήσουμε με μια γραμμή σε αδιάκοπη άνοδο ή με μια ευθεία γραμμή με κατεύθυνση προς το μέλλον, χωρίς ταλαντώσεις. Κλίνουμε προς τη θεωρία των

χρονικών κύκλων, σε μια εξελικτική σπείρα, με ανοδική μεν τάση, αλλά με πολυάριθμες περιστροφές που δίνουν την αίσθηση κάποιες στιγμές, της μόνιμης παραμονής στην ίδια θέση.

Παρόλα αυτά, με τον τρόπο του, ο χρόνος τρέχει και μας δείχνει ότι είναι αδύνατο να τον κρατήσουμε, όπως θα ήταν αδύνατο να σταματήσουμε τη ροή ενός ποταμού ή τα κύματα της θάλασσας με τα χέρια μας. Εχουν υπάρξει ένδοξες εποχές, που ωστόσο έχασαν σταδιακά τη δύναμη και τη λάμψη τους μέχρι να εξαφανιστούν. Εχουν υπάρξει τρομερές στιγμές που στάθηκε αδύνατο να ξεπεραστούν, παρά το ότι παρουσιάστηκαν δυσκολίες φαινομενικά ανυπέρβλητες.

ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΑ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΑΞΙΩΝ

Όταν εκδηλώνονται οι μεσαιώνες, αυτό γίνεται μέσα από καταφανείς κρίσεις. Χάνουν την ισχύ τους οι κοινά αποδεκτές αξίες και αυτή η διάρρηψη έχει σαν αποτέλεσμα να μένουν "κενά" τα διάφορα πεδία της ζωής, με την αναμονή νέων αξιών που να μπορούν να τις αντικαταστήσουν. Ενόσο γίνεται η

αντικατάσταση, διαρκεί η κρίση, η αλλαγή ή ο μεντεσές. Κρίση που μπορεί να παραταθεί για χρόνια ή για αιώνες, ανάλογα με τις περιστάσεις.

Στο μεταξύ ο παρακμάζων πολιτισμός κινείται σπασμωδικά, με τυφλά χτυπήματα, προσπαθώντας να γεμίσει κενά όπως-όπως, με ασταθή στοιχεία που με δυσκολία στηρίζονται και μεγενθύνουν την αίσθηση της πτώσης.

Χωρίς να επιλέξουμε μια ειδική κατηγορία, θα μνημονεύσουμε αυτά τα "μεσαιωνικά" συμπτώματα που καταγγέλλουν από αντίθεση, τις αξίες που εξαφανίζονται από τη σκηνή.

Στο πολιτικό επίπεδο είναι προφανής η ανεπάρκεια των συστημάτων, όπως κι αν ονομάζονται. Η δύση έχει ζήσει με το σύνδρομο των δύο αντίθετων μπλοκ για πολλά χρόνια.

Καθώς εξαφανίστηκε η αντιπαράθεση μεταξύ κομουνισμού και καπιταλισμού, έμεινε

ένα ανεξήγητο κενό. Θεωρητικά όλα θα έπρεπε να πάνε καλύτερα, όμως δεν είναι έτσι. Τώρα πια δεν υπάρχει ο ένοχος για όλα τα κακά, όμως τα κακά δεν έχουν εξαφανιστεί. Δεν υπάρχει κυβέρνηση, υπάρχουν διευθύνσεις. Αφθονεί η διαφθορά, τα προσωπικά σκάνδαλα, η απαζώση σαν εκλογικό σύστημα που ανακαλύπτει κρυφές μάχες για την εξουσία.

Ωστόσο η αληθινή εξουσία είναι οικονομική, γιατί στα άλλα κυριαρχεί η αργή και αναποτελεσματική γραφειοκρατία.

Παντού γίνονται πραξικοπήματα. Οι πόλεμοι και τα αντάρτικα είναι αμέτρητα και δε λείπουν οι ανοιχτές τυραννίες, που εξακολουθούν να στηρίζονται και να συγκαλύπτονται ποιος ξέρει από ποια συμφέροντα. Η δύναμη που κυριαρχεί είναι η ατομικοποίηση. Τα μεγάλα, τα μεγάλα ιμπεριαλιστικά μπλοκ, ακόμα και οι μικρές χώρες, ατομικοποιούνται σε μικρές περιοχές απαιτώντας την "απελευθέρωσή" τους στο όνομα παλαιών φυλετικών, εθνολογικών, γλωσσικών, θρησκευτικών παραδόσεων και όποιων άλλων για τις οποίες

κρίνεται σκόπιμο να γίνει λόγος.

Το σήγουρο είναι ότι κανένας δεν τα έχει καλά με κανένα, καθώς τα κομμάτια που προκύπτουν από τους χωρισμούς δεν αργούν περισσότερο από μερικές εβδομάδες για να αντιπαρατεθούν τα μεν με τα δε ή και να δουν ότι μέσα τους εμφανίζεται ο σπόρος των νέων διαιρέσεων.

Στο κοινωνικό επίπεδο βιώνονται σταθερές κρίσεις, που πλήττουν τις ανθρώπινες με το ίδιο κακό της ατομικοποίησης. Δυναμώνει ένας εγωιστικός ατομικισμός που έχει ανάγκη και συγχρόνως ξεφεύγει από τις σχέσεις με τους άλλους ανθρώπους.

Ετσι καταστέφεται η οικογένεια, οι φιλίες δε διαρκούν ή δεν υπάρχουν, ονομάζεται αγάπη (έρωτας) το οποίο δήποτε στιγματικό ένστικτο. Ο τρόπος ζωής μας είναι τόσο περίπλοκος που μας έχει κάνει πιο αδύνατους, πιο ανυπέρασπιστους, έχουμε ανάγκη μια τεράστια ποικιλία πραγμάτων που στην πραγματικότητα δε μας είναι τόσο αναγκαία. Ομως η προπαγάνδα αξίζει περισσότερο απ' όσο οι ίδεες, ή καλύτερα, ελλείψει ίδεων, η προπαγάνδα βρίσκει ανοιχτό πεδίο στα άδεια μυαλά.

Η έλλειψη αλληλεγγύης δημιουργεί τη μνησικακία και τη βία.

Το θέμα της ανασφάλειας του πολίτη τίθεται πια έντονα και επανειλημμένα. Η έλλειψη υπεράσπισης απέναντι στις συμμορίες κακοποιών, εγκληματιών, τρομοκρατών και ομάδων βίας οποιουδήποτε χαρακτήρα είναι απόλυτη.

Η δολοφονία είναι τώρα ένα καλό εμπόριο και έχουν σχηματιστεί αληθινά συνδικάτα που ομαδοποιούν εκείνους που την ασκούν με πληρωμή. Ομως μπροστά σ' αυτό δεν μπορεί να γίνει τίποτα, γιατί ο φόβος παραλύει. Ο άνθρωπος καταφεύγει όπου μπορεί, μέχρις ότου το καταφύγιό του πάφει να είναι αξιοποιήσιμο, οπότε φεύγει αναζητώντας ένα καινούργιο.

Στο επίπεδο της ποθικής τίποτα δεν μπορεί να ειπωθεί μέσα σ' έναν πολιτισμό που χαρακτηρίζεται ως ανθήτικος. Οι χειρότερες φαυλότητες συγχωρούνται, γιατί ο κόσμος είναι απελπισμένος και αναζητά μια διέξοδο... οπότε δίνεται ελεύθερο πεδίο στα ναρκωτικά, στο αλκοόλ, στην πορνογραφία... Αυτός που

κλέβει έχει ανάγκη, κι αυτός που τον κλέβουν είναι ο φταίχτης γιατί κατέχει εκείνο που λείπει απ' αυτόν που κλέβει. Και οι βιασμοί, η κακομεταχείριση, η δουλεία; Καλύτερα να παρουσιαστούν σαν απομονωμένες περιπτώσεις, για να μην τρομάδουν περισσότερο αυτούς που δεν ξέρουν πια αν θα πρέπει να απορρίψουν αυτές τις φαυλότητες ή να τις ακολουθήσουν για να δουν πώς αισθάνεται κανείς.

Η οικονομική κρίση πλήττει όλο τον κόσμο, ανθρώπους και χώρες. Κατά παράξενο τρόπο, όλοι χρωστούν σε όλους, όλοι έχουν χρέον. Σε ποιον ή σε ποιους χρωστάμε, με ποιον ή με ποιους έχουμε χρέον;

Μαζί με την αύξηση της ανεργίας, με την έλλειψη εργασίας, με τα σύνορα που κλείνουν, για να εμποδίσουν τους απόκληρους χωρίς πατρίδα από το να επωφεληθούν από το λίγο που μένει σε κάποιες χώρες της γης, υπάρχουν συγχρόνως οι μεγάλες περιουσίες που αυξάνονται χωρίς μέτρο και επιδεικνύουν την ισχύ που λείπει από τις κυβερνήσεις.

Πλούτος και φτώχεια εναλλάσσονται σχεδόν στον ίδιο τόπο. Η βιομηχανία έχει προχωρήσει πολύ και η τεχνολογία έχει δουλέψει για να ευνοήσει καλύτερα μέσα ζωής. Ομως το τίμημα είναι υπερβολικά ακριβό. Οι οικολογικές καταστροφές γεμίζουν σελίδες και σελίδες. Μερικές φορές "ψυσικές", λες και ο Γη είναι μια ακόμα μπχανί που κάποιες στιγμές αποσυντίθεται. Μερικές φορές προξενούνται από την ανικανότητα ή την έλλειψη αρχών από τους ανθρώπους. Με τη μία ή την άλλη μορφή, δεν παύουν να προξενούν τρόμο τόσοι σεισμοί και παλίρροιες, πραίστεια που ξυπνούν από έναν ύπνο αιώνων, καταρρακτώδεις βροχές μαζί με

ανεπανόρθωτες ξηρασίες κι ένα κλίμα που δεν ακολουθεί με τίποτα τις παραδοσιακές εποχές.

Οσο για τη **θρησκευτική και πνευματική κρίση**, καλύτερα να μην εκφέρουμε γνώμη. Οι θρησκείες προσφέρουν λίγη ή μηδαμινή πνευματική ανακούφιση στους πιστούς κι από την άλλη πλευρά βρίσκονται στη δίlnη των πιο λυσσαλέων πολιτικών αντιπαραθέσεων. Μάχονται για την εξουσία και την κυριαρχία των συνειδήσεων με τόσο λίγη ηθική όσο και όλοι οι άλλοι. Ορισμένες θρησκείες επιλέγουν τον ακραίο φανατισμό, άλλες την ανεκτικότητα. Ομως ούτε οι μεν ούτε οι δε μπορούν να ανταποκριθούν στις πνευματικές ανάγκες.

Δε θα πρέπει να μας παραχενεύει η διάδοση ομάδων που αποσκοπούν στο να καλύψουν αυτά τα κενά. Μερικές το κάνουν με καλή πίστη, άλλες το κάνουν με λιγότερο καλή πίστη και περισσότερο με την οπτική της "δουλειάς της στιγμής".

Και μαζί με τους μεν και τους δε υπάρχουν και οι συκοφάντες όλων των ομάδων που επίσης επωφελούνται από τις ανηλεείς κριτικές τους.

Ο πολιτισμός χαρακτηρίζεται από την έλλειψη πολιτισμού. Επιστήμη και Τέχνη, με κεφαλαία, υποχρεώνονται να πολεμήσουν χέρι-χέρι, για να βρουν μια θέση μέσα στη χυδαιότητα της φτήνειας και της αποπληρωφρόσης ή απλά της ενημέρωσης που ακολουθεί κάποιες συμβατικές μόδες. Κάθε χρόνο προτείνονται "νέα εκπαιδευτικά συστήματα" που ανακαλύπτουν την έλλειψη συστήματος και την απουσία παιδείας. Στο όνομα της ελευθερίας αυτού που μαθαίνει (και που δεν ξέρει ακόμα πώς να ασκήσει την

ελευθερία του ούτε και με ποια έννοια, δεδομένου ότι πρέπει πρώτα να μάθει), επινοούνται σχήματα ελεύθερης έκφρασης. Αποτέλεσμα:

κάθε φορά αποκτάται λιγότερη γνώση, χάνεται η αξία της γλώσσας, και φτάνουμε σε μια κατάσταση όπου είναι πολύ λίγοι αυτοί που μπορούν να μιλήσουν και να γράψουν καλά, χωρίς να λάβουμε υπόψη και το ότι σε κανένα δεν αρέσει το διάβασμα πέρα από τα ευκολοδιάβαστα περιοδικά και φυλλάδες. Η σκέψη είναι μια ξεχασμένη άσκηση.

Παραπρούνται πια τα μεγάλα μεταναστευτικά ρεύματα. Ανθρώπινες ομάδες που απομακρύνονται από τα μέρη που κατείχαν για πολύ καιρό, φεύγουν σε αναζήτηση νέων οριζόντων, νέων τόπων για να ζήσουν, να δουλέψουν, να φάνε κάτια, στη χειρότερη περίπτωση, να λεηλατήσουν για να επιζήσουν.

Ο γενικός τόνος είναι η μεγάλη αστάθεια. Η μεταβολή έγινε αρετή, όμως ακόμα και η ίδια η αλλαγή κουράζει όταν επαναλαμβάνεται τόσο συχνά. Όλα είναι περαστικά και δεν αξίζει να αγωνιστεί κανείς για το περαστικό. Επικρατούν παθητικότητα και μια διανοπτική και πνευματική στειρότητα απέναντι στη ζωή. Λίγοι είναι αυτοί που τολμούν να δράσουν. Οι τρομοκράτες και οι "τρελοί". Με τρόπο ώστε να χαρακτηρίζονται τρελοί όλοι όσοι επιχειρούν μια βαθιά αλλαγή και μια διέξοδο απ' αυτή τη μεσαιωνική κρίση.

Δεν υπάρχουν ιδεώδη ούτε ιδεολόγοι, δηλαδή δεν υπάρχει ένα όραμα για το μέλλον που να θεμελιώνεται σε κάποιες αξίες λίγο ως πολύ σταθερές, αν και προσαρμοσμένες στις εποχές, που να επιτρέπουν να προγραμματίζουμε σοβαρά την πορεία του ανθρώπου και του συνόλου.

Δεν υπάρχουν καθαρές ιδέες κι ακόμα υπάρχει φόβος στις καθαρές ιδέες. Το καθαρό δεσμεύει, το αόριστο δίνει λαβή

σε διαφορετικές ερμηνείες. Το αόριστο καλύπτει σαν εξισωτικό πέπλο όλους αυτούς που φοβούνται να εξατομικευτούν με την καλή έννοια της λέξης. Σήμερα όλοι είναι ατομιστές, όμως δε θέλουν να είναι διαφορετικοί.

Τι μας μένει από τη στιγμή που ανοίγουν οι πόρτες αυτού του νέου μεσαίωνα; Η παθητικότητα του πεσιμισμού, η ξέφρενη δράση της ασυνείδητης αισιοδοξίας;

Ούτε το ένα, ούτε το άλλο πιστεύουμε.

Θα πρέπει καταρχήν να δεχτούμε εκείνο που ξούμε, καθώς είναι αδύνατο να θέτουμε λύσεις σ' αυτό που αρνούμαστε ή αγνοούμε.

Μετά, να υιοθετήσουμε ξανά το κριτήριο των κύκλων και να ξέρουμε ότι τίποτα δεν είναι καθοριστικό. Ομως χωρίς να περιμένουμε απλά το πέρασμα του χρόνου, να δρούμε με βάση τις διδασκαλίες που η ίδια η ιστορία μας έχει δώσει. Το κλασικό - αυτό που πάντα άξιζε παρά τις μόδες που συκοφαντούν - μας επιτρέπει να έχουμε μια πιο καθαρή δραση και να ξαναβρεθούμε στο σωστό δρόμο. Οι παραδόσεις, που τόσες φορές καταυκοφαντήθηκαν, έχουν πολλές απαντήσεις για τα δεινά μας. Η αχρονική Φιλοσοφία, η εκλεκτική σοφία που φώτισε τόσους ιδιοφυείς ανθρώπους, εξακολούθει να είναι προστή σ' αυτόν που θέλει να στρέψει τα βήματά του προς τα εκεί. Το ποτάμι μπορούμε να το περάσουμε με μια βάρκα.

Η πιο μεγάλη μπόρα έδωσε τόπο σ' ένα σωτήριο ουράνιο τόξο. Και οι μεσαιώνες είναι γι' αυτό το σκοπό. Για να εξυπηρετούν ως ενδιάμεσες φάσεις μεταξύ μιας περιόδου που φεύγει και μιας άλλης που έρχεται, μεταξύ μιας όχθης που αφήνουμε και μιας άλλης που πλησιάζουμε. Αυτό που δεν εξυπηρετεί είναι το να παραμένουμε για υπερβολικά μεγάλο χρόνο στη μέση, χωρίς να ξέρουμε, ή ακόμα να ξεχάσουμε, ποιοι είμαστε, από που ερχόμαστε και προς τα πού πηγαίνουμε.

Φιλοσοφία είναι να έχουμε μια δυναμική στάση μπροστά στη ζωή, είναι να καταλαβαίνουμε τα φαινόμενα των πραγμάτων, είναι να νικήσουμε τον θάνατο μέσα μας, είναι να φτάσουμε στο βάθος του εαυτού μας.

Ας είμαστε απλοί, ας είμαστε αληθινοί, ας είμαστε φυσικοί. Και τότε ο φιλόσοφος που κοιμάται μέσα στον κάθε άνθρωπο θα ξυπνήσει αναπόφειτα.

Η αγνή καρδιά καθρεπτίζεται σε αγνές πράξεις που δεν εξαπατούν ούτε οδηγούν σε δινυκτικά κανένα όν, κανένα πράγμα.

Ποτέ μην συγκριθείς με κανέναν, γιατί η τελειότητα κάθε όντος βρίσκεται σε σύγκριση με τον ίδιο τον εαυτό του.

Οι άνθρωποι γερνούν όχι επειδή περνούν τα χρόνια αλλά επειδή αφήνουν να πεθάνουν τα όνειρα και οι ελπίδες τους.

Όλα όσα ένας άνθρωπος μπορεί να ονειρευτεί, να οραματισθεί, αυτός ή άλλοι άνθρωποι μπορούν να τα πλάσουν.

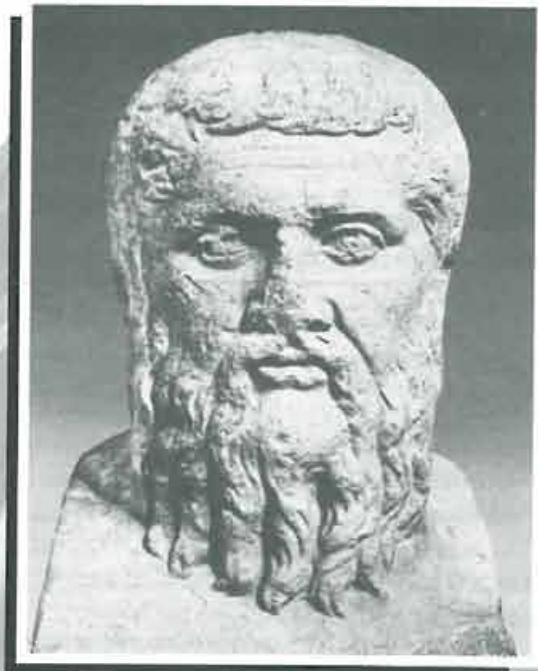
Η αγάπη δεν είναι μια θεωρητική στάση ήπτας, αλλά μια τρομερή δύναμη που ενώνει τα πράγματα και τα διατηρεί.

Η αγάπη δεν είναι καθόλου μια αδυναμία αλλά μια μορφή δύναμης και αιθεντικότητας.

G. A. Livraga Rizzi
Παγκόσμιος Ιδρυτής
του Φιλοσοφικού και Πολιτιστικού Οργανισμού
“Νέα Ακρόπολη”

ΜΙΑ ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

ΠΛΑΤΩΝ - ΚΟΜΦΟΥΚΙΟΣ

Ενας μεγάλος φιλόσοφος της Δύσης και ένας μεγάλος φιλόσοφος της Ανατολής παντρεύουν μέσα από την κοινωνιοπολιτική και φιλοσοφική πορεία τους δύο διαφορετικά, εκ πρώτης όψεως, φιλοσοφικά συστήματα. Μελετώντας τα έργα τους, βλέπουμε να μοιάζουν σαν το νερό που πηγάζει από την ίδια πηγή, αλλά διοχετεύεται σε δύο διαφορετικά κανάλια, που θα δώσουν ζωή σε δύο διαφορετικές περιοχές.

της Θεοδώρας Τίμη

Κοιτάζοντας από αυτήν την οπτική γωνία τα πράγματα, ας αρχίσουμε την πορεία μας προς το παρελθόν. Η ύπαρξη του Πλάτωνα του μεγάλου φιλοσόφου της Ελλάδας, είναι χρονολογημένη ιστορικά το 427 π.χ. Το όνομά του είναι γνωστό σε όλους μας, όχι τόσο για την δράση του στην προσωπική του ζωή, όσο για τα έργα του τα οποία πρόσφεραν και θα προσφέρουν πολλά στην τράπεζα πνεύματος της ανθρωπότητας. Χαραγμένος στην μνήμη μας από την παιδική πλοκή, έχει μείνει σαν μελετητής της κοινωνίας και του ανθρώπου. Επρεασμένος από το Σωκράτη αλλά και από τους Προσωκρατικούς, αφού τους μελέτησε σε βάθος, άφησε ένα έργο τεράστιας αξίας, που δεν έχει επηρεάσει μόνο όλους σκεδόν τους σύχρονους και παλαιότερους φιλοσόφους, αλλά επηρεάζει και τον καθένα μας, δρώντας σαν καταλύτης της ψυχής, βάζοντάς μας στο μεγάλο παιχνίδι της ζωής.

Ίδρυσε την Ακαδημία η οποία πρόσφερε αλλά και θα συνεχίσει να προσφέρει στην ιστορία και στην επιστημονική σκέψη.

Όπως είναι γραμμένο στο αέτωμα της Ακαδημίας του, ο υποψήφιος μαθητής σε αυτήν, θα πρέπει να ξέρει γεωμετρία και μουσική. Σύμφωνα όμως με πιό βαθιές μελέτες έρουμε ότι πολλοί μαθητές του ήταν απαραίτητο να γνωρίζουν επιπλέον αριθμητική και αστρολογία. Η επιστήμη για τον Πλάτωνα,

όπως γίνεται εμφανές και μέσα από τα έργα του, έχει μια ανώτερη έννοια από αυτήν που της έχουμε δώσει σήμερα. Θεωρείται ο δρόμος για την είσοδο στα μυστήρια της ζωής και του σύμπαντος. Κάθε κλάδος μεμονωμένα είναι μια όψη αυτού του σύμπαντος. Αυτός ο συσχετισμός για τον Πλάτωνα, ήταν φιλοσοφία, αφού η φιλοσοφία εμπεριέχει όλες τις επιστήμες σε αρμονική σύνθεση.

Ασχολήθηκε με διαφορετικής φύσης θέματα, τα οποία δύναται να έχουν δόλια κοινωνιοπολιτική βάση. Μερικά από τα πιο σημαντικά του έργα και στα οποία εμείς κυρίως θα αναφερθούμε, είναι η Πολιτεία και οι Νόμοι. Συνδέει την πολιτεία και τον άνθρωπο, έμμεσα, σαν δύο οργανισμούς με την ίδια δομή και σύνθεση. Έτσι ο τρόπος λειτουργίας ενός υγιούς οργανισμού (που είναι τέλεια μελετημένος ακόμα και στην πιό μικρή του λεπτομέρεια), είναι αυτός που πρέπει να εδραιωθεί σε μια κοινωνία για να λειτουργήσει σωστά. Στην Πολιτεία ο Πλάτωνας κάνει αυτή την μεταφορά αναλύοντας και εξηγώντας τη με τέτοιο τρόπο, ώστε να μη μένει κανένα κενό σκέψης, αλλά και εφαρμογής.

Η βασική του μέριμνα ήταν ο τρόπος λειτουργίας μιας τέτοιας πολιτείας, ώστε να προσφέρει την καλύτερη δυνατή πνευματική εξέλιξη των πολιτών, και κατά συνέπεια της ίδιας της πολιτείας. Κυνήγησε και απέλυσε για τον σκοπό αυτό υψηλά πρόσωπα. Θεώρησε τις πιθικές αξίες, σαν το πρώτο αλλά και βασικό στάδιο για να δομηθεί σωστά μια πολιτεία, αναλύοντας την σημασία της δικαιοσύνης και του αγαθού μέσα από σπαρτιατικούς διαλόγους, με μεγάλη λεπτομέρεια και σαφήνεια. Θεώρησε κατ' αρχάς την πολιτική σαν την ανώτερη επιστήμη, αυτήν δηλαδή που για να υπάρχει, προϋποθέτει όλες τις άλλες.

Για να είναι κανείς πολιτικός πρέπει πρώτα

να είναι φιλόσοφος. Και φιλόσοφος σημαίνει: φίλος της σοφίας. Στη συνέχεια με ευδιάκριτα βήματα προχωράει στη δημιουργία της, αναζητώντας μια ομάδα εθελοντών που θέλει να αρχίσει αυτό το έργο. Είναι σημαντικό ότι η δόμηση της πολιτείας αρχίζει από μια ομάδα εθελοντών. Έτσι περνάει η πίστη, ότι αν θέλει κανείς κάτι μπορεί να γίνει πραγματικότητα, αναιρώντας συγχρόνως την έννοια της καταπίεσης σε όλα τα επίπεδα.

Δίνοντάς της μορφή, μας μιλά για το λαό που προστατεύεται από μια σταθερή και άφθαρτη δύναμη, όπου οι δυστυχίες περνούν και δεν μένουν και ο άνθρωπος εισχωρεί στην αρμονία της φύσης, δίνοντας στον εαυτό του την πραγματική ελευθερία. Για την ενσάρκωση αυτής της ελευθερίας υπάρχει ένα οργανωτικό σύστημα που λειτουργεί σαν κινητήρας, από την λειτουργία του οποίου θα δημιουργηθεί η ενέργεια, η δύναμη.

Σύμφωνα με το οργανωτικό σύστημα ο Πλάτωνας, χωρίζει τους ανθρώπους σε τέσσερις τάξεις, με μοναδικό κριτήριο διαχωρισμού, το πνευματικό τους επίπεδο. Ο διαχωρισμός αυτός, είναι πράξη και σκοπός, αρχή και τέλος για την επίτευξη αυτού που οραματίστηκε: «Όταν σε μία πολιτεία οι φιλόσοφοι δεν είναι βασιλιάδες και οι βασιλιάδες δεν είναι φιλόσοφοι, μεγάλη καταστροφή περιμένει την πόλη.»

Ο πνευματικός άρχοντας, ο σοφός, είναι αυτός που η καρδιά του και το μυαλό του, είναι η καρδιά και το μυαλό του λαού. Αυτός στην πόλη του γι' αυτό τον σκοπό. Ο άνθρωπος δύναται δύσκολα μπορεί να αντέξει την αλήθεια. Έτσι και ο Διονύσιος δεν μπόρεσε να αντέξει να κατέβει από την θέση του άρχοντα, και αυτό είχε σαν αποτέλεσμα την εξορία του Πλάτωνα.

«Κάθε βελτίωση της κοινωνίας αρχίζει με αυτήν του ανθρώπου» μας διδάσκει ο Πλάτωνας. Το ίδιο δύναται μας δίδαξε και μία ακόμα μορφή που τάραξε τα ήσυχα νερά του κόσμου.

ΕΙΤΕ «ΟΤΑΝ ΣΕ ΜΙΑ ΠΟΛΙΤΕΙΑ ΟΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΒΑΣΙΛΙΑΔΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΒΑΣΙΛΙΑΔΕΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΦΙΛΟΣΟΦΟΙ, ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΠΕΡΙΜΕΝΕΙ ΤΗΝ ΠΟΛΗ»

«ΚΑΘΕ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΑΡΧΙΖΕΙ ΜΕ ΑΥΤΗΝ ΤΟΥ ΑΝΟΡΔΑΠΟΥ»

Ο ΚΟΜΦΟΥΚΓΟΣ

Tεννήθηκε το 551 π.χ. στην Κίνα, στο κρατίδιο του Λου. Από πολύ μικρή ηλικία άρχισε να εφαρμόζει ενεργά την έμφυτη οργανωτική ικανότητα που διέθετε μέσα στο κρατίδιο. Αυτό του έδωσε την δυνατότητα, το 500 π.χ. να αναλάβει ένα υπουργείο στο κράτος του Λου. Ο πολιτικός κόσμος όμως δεν άντεξε να εφαρμοστεί στην πράξη η αξιοκρατία του πνεύματος. Και έτσι ξένη αυτή τη θέση. Από κει και πέρα αρχίζει η περιπλάνησή του με έναν και μοναδικό σκοπό:

Na βρει αυτόν τον ENA άνθρωπο, που θα είναι ικανός να εφαρμόσει τις κοινωνικοπολιτικές και πθικές του θεωρίες.

Αυτόν τον έναν, όπως είπε με χιούμορ, «*pou na έχει την ίδια λάμψη στα μάτια του σκεπτόμενος ένα τέλειο κοινωνικό σύστημα, με αυτήν που έχουν τα μάτια των ανδρών όταν βλέπουν μια όμορφη γυναίκα.*» Δεν τον βρίσκει όμως μέσα στα 13 χρόνια περιπλάνησης σε όλη την Κίνα και γυρίζει πίσω για να διδάξει.

Ο Κομφούκιος συνέλεξε και επεξεργάστηκε όλες τις αρχαίες παραδόσεις και φιλοσοφίες που αποτελούσαν τον αρχαίο θησαυρό του Κινέζικου εσωτερισμού.

Η διδασκαλία του δεν είχε μεταφυσικό περιεχόμενο, ήταν όμως καθαρή και έτοιμη να εφαρμοστεί. Ο ίδιος ένοιωθε μια βαθειά αρμονία στο σύμπαν, το ΤΑΟ, αλλά ουδέποτε θέλησε να ασχοληθεί, γιατί θεώρησε ότι οι δυνατότητες του ανθρώπινου πνεύματος είναι περιορισμένες και δεν μπορούν να το συλλάβουν.

Σε ένα αρχαίο κείμενο, το Λι-Τσι, μιλάει για το ιδανικό κράτος, το οποίο θα πρέπει να βασίζεται στην αιστοκρατία του πνεύματος και την πθική εξύψωση του λαού, όπου οι βασιλιάδες θα πρέπει να είναι φωτισμένοι και να κυβερνούν με ανθρωπιά, και όλοι οι άνθρωποι να καταλαβαίνουν ότι ο τελικός τους σκοπός είναι η γνώση του **ΤΑΟ** που οδηγεί στην πθική και πολιτική τελειότητα. Ήταν συντηρητικός αλλά και προοδευτικός με την έννοια ότι θεωρούσε την αγάπη για το λαό, τη βάση για τη διακυβέρνηση της χώρας.

Οι αρετές που χαρακτηρίζουν τον Κομφούκιο ως φιλόσοφο, είναι ίδιες με αυτές όλων των μεγάλων πολιτικών.

Καλοσύνη, ευθύτητα, φρόνηση, ευπρέπεια, ειλικρίνεια. Έδωσε μεγάλη σημασία στο πώς θα πρέπει να είναι οι σχέσεις των ανθρώπων, βασισμένες πάντα σε ανώτερες αρετές. Είπε:

«Η σχέση από πυγεμόνα σε υπήκοο πρέπει να είναι βασισμένη στη φιλανθρωπία. Από πατέρα σε γιό βασισμένη στην ορθότητα. Από μεγάλο αδελφό σε μικρό βασισμένη στη σωστότητα. Από σύζυγο σε σύζυγο βασισμένη στη γνώση. Από φίλο σε φίλο βασισμένη στην πίστη.»

Αυτές είναι οι κύριες σχέσεις που αναφέρει και αναλύει λέγοντας ότι αν εφαρμοστούν, όλα θα λειτουργούν αρμονικά. Επίσης μεγάλη σημασία έδωσε στο ότι «**το να κυβερνάει κανείς είναι να διατηρηθεί σωστός.**»

Έτσι όρισε τις αρετές ενός κυβερνήτη:

- 1) Να καλλιεργήσει τη συμπεριφορά του.
- 2) Να τιμήσει τους άξιους.
- 3) Να νοιώσει τρυφερότητα και αγάπη.
- 4) Να δείχνει σεβασμό στους υψηλούς υπουργούς του κράτους.
- 5) Να ταυτίζει τον εαυτό του με τα συμφέροντα και την ευημερία του σώματος των δημοσίων λειτουργιών.
- 6) Να είναι πατέρας για το λαό.
- 7) Να ενθαρρύνει την καλλιέργεια, την πρόοδο και την ανανέωση των τεχνών.
- 8) Να είναι συμπαθητικός και ευγενικός με ξένους που έρχονται από μακρινές περιοχές.
- 9) Να ενδιαφερθεί για την ευημερία των πριγκήπων της αυτοκρατορίας.

Οραματιστής αλλά και πρακτικός, έδειξε

όσο κανένας άλλος ότι η φιλοσοφία είναι θεωρία και πράξη μαζί.

«Όταν θα θριαμβεύσει ο μεγάλη αλήθεια, η γη θα είναι ένα μεγάλο αγαθό, κοινό σε όλους. Θα εκλέξουν τους πιό σοφούς και τους πιό ικανούς για να διατηρήσουν την ειρήνη και την ομόνοια. Τότε οι άνθρωποι δεν θα νοιάζονται μόνο για τα δικά τους παιδιά. Όλοι οι γέροι θα έχουν ένα ήσυχο και γαλήνιο

μέρος, οι άνθρωποι στην ακμή τους θα δημιουργήσουν μια χρήσιμη εργασία, που δεν θα εκτελούν μόνο για να πλουτίσουν τους εαυτούς τους αλλά και όλο το κράτος!»

Eine

Με απόλυτη αυτοκριτική και βαθύ φιλοσοφικό χαρακτήρα, περιγράφει την πορεία της εξέλιξής του με τα εξής λόγια:
Στα 15 μου χρόνια, κύριο χαρακτηριστικό ήταν η μελέτη και η βούληση που με διακατείχε. Στα 30 μου χρόνια περιπλανιόμουν από μια αίσθηση σιγουριάς για τα πράγματα. Στα 40 μου η αμφιβολία είχε πάψει να υπάρχει. Στα 50 μου γνώρισα τον νόμο του Ουρανού. Στα 60 μου είχα τα αυτιά μου ανοικτά παντού. Και στα 70 μου είχα καταφέρει να έχω την δύναμη να ικανοποιώ τις επιθυμίες της καρδιάς μου, χωρίς να ξεπερνώ το μέτρο.

“Πιστεύω στους αρχαίους. Βάζω, δεν δημιουργώ”
Μία κιβωτός δηλαδή όπου στην λήθη των χρόνων μεταφέρει την σοφία.

Πιστεύω ότι είναι περιπτό μετά από όλα αυτά που ειπώθηκαν, να προσπαθήσουμε να συγκρίνουμε τις θεωρίες των δύο φιλοσόφων οι οποίες είναι εκ φύσεως ίδιες, ο ίδιος τρόπος, το ίδιο δράμα.

Οραματίστηκαν ένα **ΚΡΑΤΟΣ** με όλη την σημασία της λέξης και θυσίασαν στο βωμό αυτού του σκοπού, όλη την ζωή τους. Δίδαξαν τον τρόπο με τον οποίο ο άνθρωπος θα καταφέρει να εφαρμόσει το ιδεώδες της **ΕΝΟΤΗΤΑΣ**.

Αν αυτά που δίδαξαν καταφέρουν να εφαρμοστούν από **ΚΑΠΟΙΟΥΣ**, έστω και όχι κατά γράμμα, τότε σύντομα όλοι θα συνεργάζονται για να παράγουν ένα δυναμικό σύνολο και ο καθένας θα έχει τη θέση που του αρμόζει.

Ίσως κάποιοι πιστεύουν ότι είναι ουτοπία να θεωρούμε πραγματοποιήσιμο το ιδανικό κράτος. Αυτοί δεν είναι σίγουρα ικανοί να το πραγματοποιήσουν, γιατί έχει σβήσει η ελπίδα από μέσα τους, έχει χαθεί το δράμα από μπροστά τους. Ο Πλάτωνας και ο Κομφούκιος, έζησαν το μέλλον μέσα στη σύγχιση του παρόντος, γνωρίζοντας με σιγουριά ότι κάποτε θα υπάρχει αυτός ο **ΕΝΑΣ**, αυτοί οι εκλεκτοί, που παρά το φόβο τους για το άγνωστο θα καταφέρουν να πραγματώσουν το δράμα.

Πρέπει να **ΤΟΛΜΗΣΟΥΜΕ**, να ζήσουμε με το ένα πόδι μπροστά στην ιστορία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Συμπόσιο, Πολιτεία, Νόμοι Πλάτωνος.

Άρθρα περιοδικού Νέα Ακρόπολη :Πλάτων - Ουπανισάδ, περ. Νο 15

Πλατωνική Σοφία - Μπλαβάτσκου, Περ. Νο 22.

Σοφία της Ανατολής, Γ.Α. Πλάνας.

Συλλογή στη σκέψη του Κομφούκιου, P.H. SMITH

Ιστορία της Κινέζικης Φιλοσοφίας, Βελισσαρόπουλος.

Παγκόσμιος Ιστορία Θρησκειών, Οι μεγάλοι Μύστες,

Οι μεγάλοι φιλόσοφοι

ΘΕΟΙ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΑ ΣΕ ΔΙΑΦΟΡΟΥΣ ΠΟΠΙΤΙΣΜΟΥΣ

Βουδισμός

I. Μούστρη

Σύμβολα και αναπαραστάσεις του Βούδα

Στις αρχές της βουδιστικής τέχνης δεν υπάρχει καμμιά ανθρωπόμορφη απεικόνιση του Βούδα. Αντίθετα χαρακτηρίζεται από διάφορα σύμβολα. Ένα από αυτά είναι ο *Τροχός του Νόμου* (Ντάρμα), ο οποίος συντίβει την πλάνη. Οι ακτίνες του είναι οι πνευματικές ιδιότητες ενωμένες στο κέντρο, αλλά και οι ακτίνες του φωτός που εκπορεύονται από τον Βούδα, «Εκείνον που στρέφει τον Τροχό του Λόγου και του Νόμου». Είναι ο τροχός που άρχισε να περιστρέφεται με το πρώτο κήρυγμα του Βούδα στο Σαρνάθ.

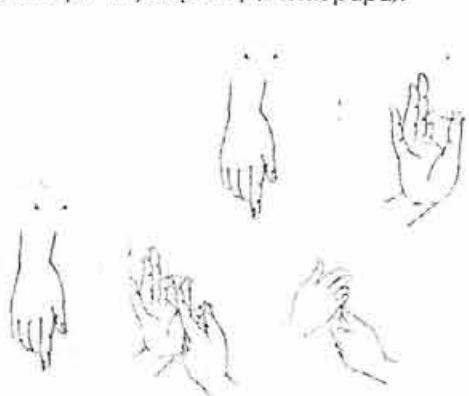
Άλλες ανεικονικές αναπαραστάσεις είναι ένας άδειος θρόνος ο οποίος αντιπροσωπεύει τον ίδιο το Βούδα, επειδή θεωρείται ότι τα χαρακτηριστικά του είναι πολύ υπέρλαμπρα για να απεικονιστούν, καθώς και η σβάστικα που είναι ένα από τα οκτώ ευοίωνα σημάδια που εμφανίζονται στο πέλμα του Βούδα. Άλλα σύμβολα είναι τα αποτυπώματα των

πελμάτων του, που συμβολίζουν τα ίχνη της θεότητας που πρέπει ο άνθρωπος να ακολουθήσει, όπως και το δένδρο Μπόντι. Ο λωτός είναι επίσης άλλο ένα σημαντικό σύμβολο του Βουδισμού, που έχει σχέση με την βουδιστική διδασκαλία, την πνευματική άνθισην και ανάπτυξην, τη σοφία, τη Νίρβάνα. Είναι αφιερωμένος στον Βούδα, ο οποίος εμφανίζεται σαν μια φλόγα που προβάλλει από έναν λωτό, το «Πετράδι στο Λωτό», του οποίου ο Βούδας είναι η καρδιά.

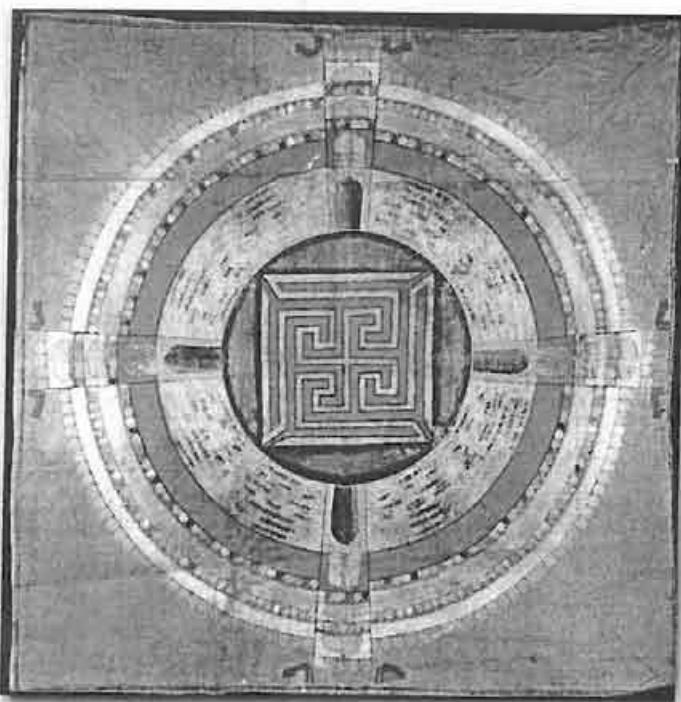
Οι πρώτες ανθρωπόμορφες αναπαραστάσεις του Βούδα εμφανίστηκαν στο τέλος του 2^{ου} αιώνα στη Βόρεια Ινδία και γρήγορα εξαπλώθηκαν σ' όλη τη βουδιστική Ασία, υιοθετώντας τα μορφικά χαρακτηριστικά των κατά τόπους πολιτισμών (Κίνας, Ινδίας, Ιαπωνίας, Θιβέτ, Ταϊλάνδης, Κορέας, κλπ.).

Στις ανθρωπόμορφες απεικονίσεις του Βούδα μεγάλη σημασία αποκτούν οι τελετουργικές στάσεις του σώματος (ασάνα) και των χεριών (μούντρα), καθώς και η αναπαράσταση του τσάκρα της κεφαλής (σαχασράρα).

Τα πρώτα αγάλματα ανίκουν στην ελληνο-βουδιστική τέχνη της Γκαντάρα, ο οποία επηρεάστηκε από την ελληνιστική, όταν ο Μέγας Αλέξανδρος - στη διάρκεια της εκστρατείας του - κατέλαβε αυτή την περιοχή.

Δώδεκα επεισόδια από τη ζωή του Βούδα, είναι τα θέματα που αναπαριστάνουν παραδοσιακά οι καλλιτέχνες. Την προηγούμενη ύπαρξή του στον ουρανό Τουσίτα, τη σύλληψή του, τη γέννησή του, την εκπαίδευσή του, το γάμο του και τις διασκεδάσεις, την απάρνησή του, τον

ασκητισμό του, το δένδρο Μπόντι, τη καταστροφή του Μάρα, την αφύπνιση, το κήρυγμα στο Σαρνάθ και το θάνατό του.

Η κοσμολογία

Οι βουδιστές συμμερίζονται την γενική αντίληψη για τον κόσμο που έχει εκπονήσει η ινδουιστική σκέψη. Ο κόσμος δεν είναι ούτε διαρκής ούτε δημιουργημένος. Στην κορυφή υπάρχουν 4 επίπεδα ψυχικής αναδημιουργίας χωρίς μορφή. Μετά έρχονται τα επίπεδα της αγνής μορφής, που κατοικούνται από τις θεότητες, ουράνια όντα που παίζουν μεγάλο ρόλο στη καθημερινή ζωή των βουδιστών, αλλά που δεν είναι διαρκή ούτε αιώνια. Υπόκεινται σε αναγεννήσεις και αναζητούν την αφύπνιση. Πιο κάτω βρίσκεται το βασίλειο της επιθυμίας. Περιλαμβάνει τους ουρανούς όπου κατοικούν οι τριάντα τρεις βεδικοί θεοί, προστάτης των οποίων είναι ο Ιντρα, με το όνομα Σάκκα. Κατόπιν ακολουθούν τα επίπεδα στα οποία ζουν τα ζώα, οι άνθρωποι και οι ασούρα. Τέλος υπάρχουν οι σφαίρες των πεινασμένων πνευμάτων και η κόλαση.

Βουδιστικά κείμενα

Οι διδασκαλίες του Βούδα άρχισαν να καταγράφονται πολύ καιρό μετά το θάνατό του στα διάφορα βουδιστικά μοναστήρια. Στη Τρίτη Σύνοδο του βουδισμού, που διοργανώθηκε από τον αυτοκράτορα Ασόκα Μωρά το 250 π.Χ., πήρε οριστική μορφή το βασικό κείμενο της βουδιστικής διδασκαλίας

του Σιντάρτα Γκωτάμα

- Η Τελειότητα της Γνώσης

ΟΙ 3 ΣΧΟΛΕΣ

Όπως ήδη αναφέραμε, με την πάροδο του χρόνου, ο Βουδισμός χωρίστηκε σε 3 μεγάλες Σχολές, τη Χιναγιάνα, τη Μαχαγιάνα και τη Βατζραγιάνα. Οι Σχολές αυτές διαφέρουν ως προς τη διδασκαλία τους, τις τελετές τους, αλλά και τη γεωγραφική τους εξάπλωση.

Ο Βουδισμός **Χιναγιάνα** θεωρείται η πιο παλιά και ορθόδοξη Σχολή και είναι η βασική πηγή της βουδιστικής φιλοσοφίας. Σ' αυτήν υπάρχει ο πιο γνήσιος βουδιστικός στοχασμός. Υποστηρίζει ότι η απελευθέρωση είναι προσωπική υπόθεση. Ο **Αρχάτ** είναι το πρότυπο του ανθρώπου, που με αυστηρή και συνεχή προσπάθεια, χωρίς ανθρώπινη ή θεϊκή βοήθεια, φτάνει στη Φώτιση και την Απελευθέρωση. Για τη Χιναγιάνα ο Βούδας μπήκε στη Νιρβάνα. Η Σχολή αυτή εξαπλώθηκε στη Νοτιοανατολική Ασία, κυρίως στη Σρί Λάνκα, τη Βιρμανία, την Ταϊλάνδη και την Καμπότζη.

Η Σχολή **Μαχαγιάνα** διατίρποσε

περισσότερα εσωτερικά και μαγικά στοιχεία από την παλιά θρησκεία Μποντ. Στο βουδισμό του **Μεγάλου Οχήματος** αναφέρονται διδασκαλίες που δεν συναντώνται στα ιδρυτικά του κείμενα. Οι Μαχαγιανιστές υποστηρίζουν ότι αυτές ανήκουν στην προφορική διδασκαλία του Βούδα, η οποία παρέμεινε κρυφή, έως ότου οι πιστοί να είναι σε θέση να την κατανοήσουν. Για τη Μαχαγιάνα ο Βούδας δεν πέρασε στη Νιρβάνα. Παραμένει στο κατώφλι της, περιμένοντας και την υπόλοιπη ανθρωπότητα να φθάσει στο επίπεδό του και να περάσουν δόλι μαζί.

Η Μαχαγιάνα εισήγαγε την έννοια του Βουδιστή, του αγίου, ο οποίος, αν και έχει φθάσει σε τέτοιο εξελικτικό επίπεδο, ώστε να μπορεί να περάσει στη Νιρβάνα, αρνείται να το κάνει από αγάπη και συμπόνια προς τους συνανθρώπους του, ακολουθώντας το παράδειγμα του ίδιου του Βούδα. Θυσιάζεται και παραμένει στον κύκλο των μετενσαρκώσεων για να βοηθήσει ενεργά τους άλλους στην εξελικτική τους πορεία. Αν επέλεγε να εισέλθει στη Νιρβάνα, την κατάσταση της πλήρους αποκόλλησης, δεν θα διατηρούσε πλέον κανένα δεσμό μ' αυτόν τον κόσμο, δεν θα μπορούσε άρα και να τον βοηθήσει. Η Μαχαγιάνα εξαπλώθηκε στην Κίνα, την Μογγολία, την Κορέα, την Ιαπωνία.

Στο Θιβέτ αναπτύχθηκε ένας ιδιότυπος Βουδισμός που ονομάστηκε **Βατζραγιάνα**

ο «**Κανών Πάλω** ή «**Τριπιτάκω**», που σημαίνει τα τρία καλάθια, γιατί, αρχικά, καθώς οι μοναχοί συνέτασσαν τα κείμενα, τα έριχναν ανάλογα με το περιεχόμενό τους σ' ένα καλάθι.

Το πρώτο Πιτάκα (καλάθι) ονομάζεται της Πειθαρχίας (**Βινάγια Πιτάκα**) και περιέχει τους μοναστικούς κανόνες. Το δεύτερο, το Καλάθι των Ομιλιών (**Σουύττα Πιτάκα**) έχει καθαρά ιθικό και φιλοσοφικό περιεχόμενο και περιλαμβάνει τα κπρύγματα του Βούδα. Σ' αυτό ανήκει το περίφημο **Νταμμαπάντα**, το πιο γνωστό και βαθειά ιθικό βουδιστικό κείμενο και τα **Jatakas**, μύθοι και θρύλοι για τις προηγούμενες ενσαρκώσεις του Βούδα. Το τρίτο (**Αμπιντάμμια Πιτάκα**) περιέχει την μεταφυσική διδασκαλία του Βουδισμού.

Τον 5^ο περίπου αιώνα μ.Χ. ξεχώρισαν τρεις μεγάλες Σχολές (Γιάνα, όχημα). **Η Χιναγιάνα (Μικρό Οχημα)**, **η Μαχαγιάνα (Μεγάλο Οχημα)** και **η Βατζραγιάνα (Διαμαντένιο Οχημα)**.

Εκτός από τα προαναφερθέντα κείμενα που είναι κοινά στο Χιναγιάνα και το Μαχαγιάνα (βουδιστικές σχολές), υπάρχουν και άλλα πολλά που ανήκουν μόνο στο Μαχαγιάνα. Ανάμεσα σ' αυτά ξεχωριστή θέση κατέχουν :

- Ο Λωτός του Αγαθού Νόμου που εκθειάζει το ιδεώδες του Μποντισάτβα

- Η λεπτομερής περιγραφή της Αγνής Ξώρας (αναφέρεται στον Βούδα Αμιτάμπα, κέντρο του Βουδισμού της ανατολικής Ασίας

- Το Λάλιτα Βιστάρα, που περιλαμβάνει διηγήσεις για τις προηγούμενες ενσαρκώσεις

(από το vajra, κεραυνός ή διαμάντι), με επιδράσεις από τη θρησκεία Μποντ, τον θιβετανικό Ταντρισμό και τη λατρεία της Σάκτη. Το συγκεκριμένο σύστημα προτείνει την πραγμάτωση της απελευθέρωσης όχι μέσω της άσκησης, της γνώσης ή του ελέους, αλλά μέσα από μαγικούς τύπους και πρακτικές. Κάποια στιγμή εκφύλιστηκε και χρειάστηκε η επέμβαση μεγάλων σοφών, όπως ήταν ο Ατίσα τον 11ο αιώνα και ο Τσονγκ Κα Πα τον 15ο για να το μεταρρυθμίσουν.

Κινέζικος Βουδισμός

Ο βουδισμός άνθισε στην Κίνα κάτω από την δυναστεία Τανγκ (618 - 907), αν και εισήχθη για πρώτη φορά τον 1^ο μ.Χ. αι. Επρεπε να περάσουν αρκετοί αιώνες για να δεχθεί μια χώρα τόσο παλιά και τόσο περήφανη για τις δικές της παραδόσεις όσο η Κίνα, τις νέες θρησκευτικές πεποιθήσεις. Σ' αυτό το διάστημα και μέχρι τις αρχές του 5^{ου} αι. είχε πλέον ολοκληρωθεί η μετάφραση των περισσότερων βουδιστικών έργων (του Μαχαγιάνα) από τα σανσκριτικά στα κινέζικα και έτσι μπορούσαν πλέον να διαδοθούν.

Ο βουδισμός προσπάθησε να προσαρμοστεί στην κινέζικη νοοτροπία. Ήταν αποδέκτηκε τα παραδοσιακά έθιμα, τις θυσίες στους προγόνους, τη λατρεία στο κράτος. Μετέτρεψε τον Μποντισάτβα Αβαλοκιτεσβάρα σε θεά του Ελέους. Κουάν - Γιν και τον Βούδα Αμιτάμπα σε Ο-μι-το-φο.

Ο πρώτος πατριάρχης του κινέζικου βουδισμού είναι ο Ινδός πρίγκιπας Μποντιντάρμα που έφθασε στην Κίνα στο τέλος του 5^{ου} αι. Το όνομά του συνδέθηκε με την ίδρυση της **Σχολής Τσαν** (διαλογισμός), την ασκητική πειθαρχία, τις ψυχικές δυνάμεις και τις πολεμικές τέχνες. Στη Σχολή Τσαν και στην ιδιαίτερη μορφή συγκέντρωσης που εισήγαγε, βρίσκεται η καταγωγή της περίφημης ιαπωνικής σχολής του Ζεν βουδισμού.

Ιαπωνικός Βουδισμός

Ο βουδισμός έφθασε στην Ιαπωνία μέσω της Κορέας περίπου χλιδιά χρόνια μετά την εποχή του Σιντάρτα Γκωτάμα. Εισήχθη βασικά από Ιάπωνες μοναχούς που είχαν παραμείνει σε κινέζικα μοναστήρια. Όπως και στη Κίνα, ο ιαπωνικός

βουδισμός διαιρέθηκε σε σχίσματα. Τα σημαντικότερα από αυτά είναι το Τεντάι, το Σινγκόν (εσωτερική σχολή με ταντρική επίδραση), το Τζωντόσου (Σχολή της Αγνής Χώρας), το **Ζεν**, που αποτελείται από τρεις κύριες σχολές: **Ριντζάι, Σότο και Ομπακού**.

Αργότερα τον 13^ο αι. ιδρύθηκε το Νιτάρεν, που υποστήριξε ότι μόνο η απάρνηση του κόσμου οδηγεί στην απελευθέρωση. Είναι το μόνο σχίσμα που επέδειξε αδιαλλαξία και στράφηκε εναντίον των άλλων δημιουργώντας προβλήματα.

Βουδισμός και Δύση

Για δύο χιλιάδες περίπου χρόνια ο βουδισμός ήταν - εκτός από μεμονωμένες περιπτώσεις - σχεδόν άγνωστος στη Δύση. Ένα αρχαίο κείμενο, το **Μιλινταπάνα** αναφέρει τις συνομιλίες ενός από τους διαδόχους του Μ. Αλεξάνδρου, του Ελληνα βασιλιά Μένανδρου (Μιλίντα) με τον μοναχό Ναγκασένα. Σαυτό ο Μένανδρος ζητά από τον μοναχό να του εκθέσει τις αρχές του βουδισμού.

Ο βουδισμός από φιλοσοφική άποψη, επηρέασε τον σκεπτικισμό του Πύρρωνα και τη διδασκαλία του Πλωτίνου. Και οι δύο φιλόσοφοι είχαν πάρει μέρος σε εκστρατείες στην Ανατολή και είχαν έλθει σε επαφή με βουδιστές μοναχούς.

Η εξάπλωση του βουδισμού συνεχίζεται 25 περίπου αιώνες μετά την γέννηση του Ιδρυτή του. Τον αιώνα που πέρασε και κυρίως μετά την κατοχή του Θιβέτ από τους Κινέζους και τη φυγή του Δαλαΐ Λάμα στη Δύση, γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη στην Ευρώπη και την Βόρειο Αμερική.

Βιβλιογραφία

- 1) La sagesse de Bouddha Jean Boisselier
- 2) Religions de monde John Bowker
- 3) Dictionary of Symbols Jean Chevalier
- 4) World Mythology Arthur Cotterell
- 5) Εισαγωγή στη Σοφία της Ανατολής Γ. Α. Πλάνα
- 6) Σημειώσεις Θεολ. Συμβολολογίας, N. Ακρόπολη

ΡΟΜΠΕΡΤ ΦΛΟΥΝΤ

I. Κόντη

Ορμπερτ Φλουντ (Robert Fludd ή Robertus Fluctibus, 1574 - 1637), Αγγλος φυσικός, ιστορικός, ερμηνιστής και αλχημιστής, γεννήθηκε στο Μίλγκεντ του Κεντ σε μια εποχή όπου η Αγγλία περνούσε την αναγεννησιακή της φάση και Βασίλισσα της Μ. Βρετανίας ήταν η Ελισάβετ η Α' προστάτιδα των Γραμμάτων και των Τεχνών και μια από τις μεγαλύτερες πολιτικές φυσιογνωμίες του 16ου αιώνα.

Καταγόταν από οικογένεια ευγενών που τον προόριζε για στρατιωτική καριέρα αλλά ο Ρόμπερτ είχε άλλες κλίσεις. Σπουδασε στο Κολλέγιο Σαιν - Τζων της Οξφόρδης Φιλοσοφία, Ιατρική και Φυσικές Επιστήμες. Εκεί θα πρέπει να γνώρισε τον Ουίλλιαμ Λάουντ, αργότερα Αρχιεπίσκοπο του Καντέρμπουρυ και τον Σερ Ουίλλιαμ Πάντυ, αργότερα γιατρό του Ιάκωβου του Α. Και οι δύο ενδιαφέρονταν για την αποκατάσταση της μουσικής στη σωστή της θέση μέσα στην Αγγλικανική λειτουργία. Άλλοι που μπορεί να επηρέασαν τον Φλουντ σαν φοιτητή ήταν ο δρ. Τζων Ρέυνολντ, Πρόεδρος του Σώματος και ειδικός στις εβραϊκές και ραβινικές μελέτες, και ο Τόμας Αλλεν, μαθηματικός και συλλέκτης μεσαιωνικών χειρογράφων.

Την εποχή που πήρε το δίπλωμά του είχε ήδη αρκετά ασχοληθεί με τη μουσική, ώστε να γράψει σχετική πραγματεία. Ισχυρίζεται ότι, εφόσον το Σύμπαν βασίζεται στους

νόμους της αρμονίας, πρέπει κι ο άνθρωπος, που είναι απεικόνιση του Σύμπαντος, να παρουσιάζει ανάλογες αρμονικές αναλογίες. Οταν τελείωσε τις σπουδές του στην Οξφόρδη, ταξίδεψε για έξι χρόνια για να εμπλουτίσει τις γνώσεις του σε διάφορες χώρες της Ευρώπης και γρήγορα έγινε ένας από τους σημαντικότερους σοφούς της εποχής του. Πήγε στη Γαλλία, την Ισπανία, την Ιταλία και τη Γερμανία κι εργάστηκε σ' αυτές τις χώρες σαν παιδαγωγός σε αριστοκρατικές οικογένειες. Στα ταξίδια του αυτά ήλθε σε επαφή με τα γραπτά του Παράκελου και με τους παρακελσιανούς ιατρικούς κύκλους της Ευρώπης.

Επιστρέφοντας ο Φλουντ στην Αγγλία μπήκε στη σχολή Κράιστ Τσερτς της Οξφόρδης, απ' όπου το Μάιο του 1605 πήρε το δίπλωμα και το διδακτορικό της Ιατρικής. Άλλα π αφοσίωσή του στις αρχές του Παράκελου του δημιούργησε γρήγορα προβλήματα με το ιατρικό κατεστημένο. Απέτυχε στις πρώτες εξετάσεις στο Κολλέγιο των Ιατρών και δεν του επετράπη να ασκήσει το επάγγελμα. Τον επόμενο χρόνο εξετάστηκε για δεύτερη φορά και, σύμφωνα με τα αρχεία του κολλεγίου, "αν και δεν ήταν πλήρως ικανοποιητικός στις εξετάσεις, δε θεωρήθηκε αμαθής και του επετράπη να ασκήσει την Ιατρική". Λίγο αργότερα ήλθε ξανά σε

διάσταση με τους συναδέλφους του, που τον διέγραψαν από τον ιατρικό κατάλογο για ανεπίτρεπτη συμπεριφορά. Τελικά μόνο το 1609, και μετά από επανειλημμένες αιτήσεις κι αντίστοιχες απορρίψεις, αναγνωρίστηκε σαν Μέλος του ιατρικού κόσμου. Πάντως σε σύντομο διάστημα μετά τη διευθέτηση της διένεξης με το Κολλέγιο των Ιατρών απέκτησε κύρος και φήμη και διέπρεψε επαγγελματικά.

Οι ιατρικές του αντιλήψεις περιλαμβάνονται στο έργο του **Medicina Catholica (Καθολική Ιατρική)**, ένα γενικό ιατρικό εγχειρίδιο σε δύο τόμους, στο οποίο αναφέρει διάφορες τεχνικές διάγνωσης όπως είναι οι αναγνωρισμένες μέθοδοι της μέτρησης του σφυγμού του ασθενούς και της εξέτασης των ούρων, στις οποίες αποδίδει φιλοσοφικό υπόβαθρο. 'Έκανε επίσης διάγνωση λαμβάνοντας υπ' όψιν το ωροσκόπιο των ασθενών του.

Τα χρόνια αυτά μετά από την επιστροφή του στην Αγγλία τα αφιέρωσε και στη συγκέντρωση του υλικού για το μεγαλύτερο έργο του **Utriusque Cosmi Historia**, την Ιστορία του **Μακρόκοσμου και του Μικρόκοσμου**. Το έργο αυτό καλύπτει στον πρώτο τόμο το Μακρόκοσμο και διαιρείται σε δύο μέρη: στα έργα του Θεού, όπως είναι η δημιουργία και η συντήρηση του σύμπαντος κι όλων των κατοίκων του, και στα έργα του ανθρώπου, που είναι οι τέχνες και οι επιστήμες.

Ο δεύτερος τόμος ασχολείται με τον ίδιο τον άνθρωπο, σαν μικρόκοσμο, και περιλαμβάνει τόσο τις θεόσταλτες ικανότητές του - όπως την προφητεία τη γνώση των ανώτερων κόσμων και του ίδιου του φυσικού σώματος - όσο και τις δικές του ανακαλύψεις που οδηγούν στην αυτογνωσία όπως η χειρομαντεία, η γαμαντεία, τα ωροσκόπια κ.λ.π.

Αντλώντας στοιχεία από διάφορες πηγές όπως η Γένεση, η Καβάλα, το *Corpus Hermeticum*, ο Παράκελσος, και από τις παραδοσιακές γνώσεις της αλχημείας, της αστρολογίας, της συμπαθητικής μαγείας και της χειρομαντείας, ο Φλουντ προσπάθησε να προσδιορίσει τους παραλληλισμούς ανάμεσα στον άνθρωπο και στον κόσμο, που και ο δύο είναι εικόνες του Θεού. Ο Θεός δημιούργος των κόσμων αποκωριζόμενος μέρος της ουσίας Του που

εμφανίστηκε σαν σκοτάδι ή ύλη. Εκτεινόμενος πάλι· σαν φως ή νους - στην ύλη, έδωσε γέννηση σ' όλες τις ουσίες του κόσμου. Τα πράγματα, σαν μίγματα φωτός και σκιάς, έχουν την ίδια φύση και υπάρχουν παντού μυστικές συμπάθειες κι αντιπάθειες τις οποίες η επιστήμη μπορεί να αναλύσει. Η Ιατρική, στην προσπάθειά της να καταλάβει τη λειτουργία και τη δυσλειτουργία του ανθρώπινου σώματος, μπορεί να βρει τα κλειδιά είτε σε πολύ γενικούς παραλληλισμούς, όπως ανάμεσα στο νου του ανθρώπου και στο φως του ήλιου, είτε στις ειδικές αναλογίες που αποκαλύπτει η αστρολογία, η αριθμολογία κ.α.

Ο Παράκελσος ήταν κατά της εύκολης χειρουργικής επέμβασης και προτιμούσε να θεραπεύει το όμοιο με το όμοιο, αρχή που έγινε δεκτή στον εμβολιασμό και που αποτελεί τη βάση της ομοιοπαθητικής. Το σύστημά του ήταν ένα ολιστικό θεραπευτικό σύστημα, που θεράπευε πρότι τον ασθενή κι έπειτα την ασθένεια. Ήταν εξέταζε όχι μόνο το φυσικό σώμα αλλά και τα λεπτότερα σώματα, κι έλεγε ότι ένας γιατρός που αγνοεί την αστρολογία δεν είναι καθόλου καλύτερος από ένα τσαφλατάνο.

Τα πρώτα όμως έργα του που είδαν το φως της δημοσιότητας είναι τρία μικρά βιβλία με αφορμή τα μανιφέστα των Ροδόσταυρων, ανώνυμα κείμενα που κυκλοφόρησαν στην Ευρώπη στις αρχές του 17ου αιώνα και προκάλεσαν σάλο κι έντονες θετικές και αρνητικές αντιδράσεις στους πολιτικούς, θρησκευτικούς και πνευματικούς κύκλους.

Στη "Σύντομη Απολογία" του, **Apologia Compendiaria**, υπερασπίζεται τους Ροδόσταυρους και ζητάει από την Αδελφότητα να τον δεχτεί σαν μέλος της. Τον επόμενο χρόνο εκδίδει το βιβλίο "Πραγματεία Απολογητική", **Tractatus Apologeticus**, μια διευρυμένη έκδοση της "Απολογίας" του και τη "Θεολογικό- Φιλοσοφική Πραγματεία", **Tractatus Theologo-Philosophicus**, μια θεολογική ανάλυση της ζωής, του θανάτου και της ανάστασης, που ήταν επίσης αφιερωμένη στην Αδελφότητα.

Ετσι θεωρήθηκε ο εισηγητής της ροδοσταυρικής κίνησης στην Αγγλία.

Άλλα έργα του είναι η **"Μωσαϊκή Φιλοσοφία"**, *Philosophia Moysaica*, μια σύντομη σύνοψη της φιλοσοφίας του που δημοσιεύτηκε μετά το θάνατό του, ο **"Πίθηκος της Φύσης"**, *De Naturae Simia*, το **"Μυστήριο της Αβλαβούς Νόσου"**, *Integrum Morborum Mysterium* και μια σειρά γραπτών με τα οποία απαντάει σε διάφορες κριτικές κι επιθέσεις.

Βιβλιογραφία

- 1) Rόμπερτ Φλουντ Ερμητικός Φιλόσοφος & Χωρομέτρος δύο Κόσμων του Τζόσελιν Γκόντγουιν
- 2) Εγκυκλοπαίδεια Εσωτερισμού & Αποκρύφου Γνώσεως Πέτρου Γράβιγγερ
- 3) Encyclopaedia Britannica Robert Fludd

Ο Φλουντ, επιδιώκοντας να βρει το κοινό έδαφος των μύθων της δημιουργίας στο Corpus Hermeticum, στη Βίβλο και στις αντιλήψεις του Πυθαγόρα, του Πλάτωνα και του Πλωτίνου, μας δίνει τη δική του εξήγηση για τη δημιουργία του κόσμου.

Το σύμπαν δημιουργήθηκε σαν αποτέλεσμα μιας ακτίνας ενεργού φωτός του Θεού, που στάλθηκε μέσα στο κενό και που μειωνόταν βαθμιαία όσο απομακρυνόταν απ' αυτόν. Γύρω απ' αυτήν συγκολλήθηκε το σκοτάδι με τη μορφή ύλης. Οσο πιο δυνατή ήταν η ακτίνα, τόσο λιγότερη ύλη μπορούσε να υπάρξει στην παρουσία της.

Αλλά στα πιο απομακρυσμένα σημεία της φώτισης του Θεού, το σκοτάδι κυριάρχησε σταδιακά πάνω στο φως ξεπερνώντας και τελικά εξαφανίζοντάς το. Τα διάφορα μήγματα πνεύματος και ύλης έγιναν κόσμοι και περιοχές κόσμων, οι οποίοι κωρίζονται σε τρεις κύριες διαιρέσεις.

Πρώτα είναι ο **εμπύρειος κόσμος ή Ουρανός**, όπου το φως υπερέχει του σκότους και το σκοτάδι παίρνει τη μορφή υπερβολικά εκλεπτυσμένης ύλης.

Μετά είναι ο **αιθερικός κόσμος**, που αποτελείται από ίση ποσότητα φωτός και σκότους και τρίτος, ο στοιχειακός κόσμος, όπου το σκοτάδι κυριαρχεί πάνω στο φως, παράγοντας τις τέσσερις παραδοσιακές καταστάσεις της ύλης: **γη, νερό, αέρα, φωτιά**. Ολοι αυτοί οι κόσμοι είναι γεμάτοι από όντα: ο εμπύρειος γεμάτος από

αγγέλους, ο αιθερικός από στρα, πλανήτες και δαιμονες, και ο στοιχειακός από ανθρώπους, ζώα, φυτά και ορυκτά. Όλα αυτά τα όντα μετέχουν του φωτός του Θεού σε κάποιο βαθμό, ανάλογα με τη θέση τους στην ιεραρχία.

Στη **"Μωσαϊκή Φιλοσοφία"** μάς μιλάει για την **Παγκόσμια Ψυχή**. Είναι η δημιουργική δύναμη του φωτός, της θέλησης, της διάνοιας, κλπ. που συντηρούν κάθε κοσμική οντότητα.

Περιγράφει τη δημιουργία της Παγκόσμιας Ψυχής ως εξής: **ο Λόγος βγάζει μια εκπόρευση φωτός, που είναι το "Αιώνιο Πνεύμα της Σοφίας"**.

Αυτή η δημιουργική αρχή εμποτίζει το υγρό χάος, μεταβάλλοντάς το από μια εν δυνάμει κατάσταση σε μια ενεργό, έτσι ώστε γίνεται το υπόστρωμα για τον κόσμο.

Από την άποψη του κόσμου, αυτό το θείο φως είναι η ίδια η ψυχή του, **"η ψυχή του κόσμου, ή ο θείος Νοῦς στον κόσμο (Mens divina in mundo), θεωρούμενη απλά, είναι η θεία νοητική εκπόρευση απόλυτη στον εαυτό της, που διακρίνεται από το δημιουργό πνεύμα"**.

ΑΡΧΑΪΚΟ ΒΗΜΑ

Διογένης ο Έλλην

Γ. Χαραλαμπόπουλος

Μαρτυρία του Μαρίνου του Τύριου, που διασώθηκε από τον Πτολεμαίο, μας πληροφορεί για τον άγνωστο εξερευνητή Διογένη που ανακάλυψε τις πηγές του Νείλου

Οι αρχαιότερες αναφορές για τη χώρα των πηγών του Νείλου ανάγονται στις απώτατες εποχές της προϊστορίας, τότε που ο βασιλιάς της Ατλαντίδας Αζάνης και, αργότερα, ο απόγονός του γιος του Αρκάδα και της Ερατούς Αζάνη, έδωσαν τα ονόματά τους στα γεωγραφικά τοπωνύμια των βορείων ορεινών δύκων της Αρκαδίας, αλλά και στη δυσπροστέλαστη ανατολική όχθη της Αιθιοπίας. Και οι δυο αυτές περιοχές είχαν το όνομα Αζανία, ενώ το πέλαγος που εκτεινόταν στις ακτές της Αιθιοπίας Αζάνιον.

Από τότε ο Νείλος ξεχάστηκε, για να ανακαλυφθεί και πάλι στους ιστορικούς χρόνους. Πέντε αιώνες μετά την αποτυχημένη απόπειρα του Καμβύση (στα τέλη του 6^{ου} π.Χ. αιώνα), ο αυτοκράτορας Νέρων έστειλε μια ομάδα πραιτωριανών, με επικεφαλής δύο εκατόνταρχους, για να πραγματοποιήσουν μια αναγνώριση σε βάθος, κατά μήκος της πεδιάδας του Νείλου, πέρα από κάθε γνωστό γεωγραφικό δρόμο. Ωστόσο, κι αυτή η αποστολή απέτυχε, χωρίς να μάθουμε τις λεπτομέρειες, αφού ο αφηγητής της Σενέκας, μανιώδης συλλέκτης αρχαίων κειρογράφων και ανώτερος συγκλητικός της Ρώμης, απέκρυψε τις αναφορές των εκατονταρχών. Θεωρώντας τες κρατικά μυστικά (*Seneca "Questioni di Storia Naturale"* VI,6 και μετά). Ο ίδιος, αναφερόμενος στην ύπαρξη της Αμερικής, έγραφε σχετικά: «Θα έρθει μια μέρα, όπου ο Ωκεανός θα απελευθερώσει τις αλυσίδες με τις οποίες φυλακίζει τον κόσμο και θα ανοιχεί μια μεγάλη γη. Η Τυθίς θα ανακαλύψει νέους κόδομους και η Θούλη δεν θα είναι πια η πιο μακρινή γη». (Βλέπε Giuseppe Gilberto Biondi: «Lucio Seneca Medea» 375-379 119 74 και 75 ed. Rizzoli Roma 1989). Αυτός που ανακάλυψε τις πηγές του Νείλου ήταν ένας Έλληνας, του οποίου γνωρίζουμε το μικρό όνομα, Διογένης. Έζησε κατά πάσα πιθανότητα στο τέλος του 1^{ου} αιώνα, γιατί, ο Πλίνιος που πέθανε το 79 δεν τον αναφέρει, ενώ τον αναφέρει ο Πτολεμαίος, ο οποίος δήμως αντλεί τις πληροφορίες του από το χαμένο, δυστυχώς, έργο του Μαρίνου του Τύριου, της προηγούμενης γενιάς. Επειδή ο Κλαύδιος Πτολεμαίος έζησε πιθανό μεταξύ του 100 και του 178, ο χρονικός προσδιορισμός της εξερευνητικής αποστολής του Διογένη στα τελευταία χρόνια του 1^{ου} αιώνα είναι απόλυτα λογική και πιστευτή. Στην αποστολή του ο Διογένης αλλάζει γραμμή προσέγγισης. Αντί να ανέβει το ποτάμι, όπως λογικά γίνεται για όποιον θέλει να φτάσει στις πηγές του, αντιμετωπίσει το πρόβλημα από την ανατολή. Αποβιβάστηκε στην ανατολική αφρικανική ακτή και εισχωρώντας στην πεπιρωτική χώρα, προχώρησε δυτικά ή πιθανόν βορειοδυτικά, μέχρι που έφτασε στις μεγάλες λίμνες και στα ψηλά βουνά του Ισημερινού. Το ταξίδι φαίνεται ότι πραγματοποιήθηκε από απλή σύμπτωση. Ο Διογένης δεν ήταν εξερευνητής αλλά ένας απλός έμπορος που έκανε τακτικά τη διαδρομή προς την Ινδία, από όπου έφερνε μπαχαρικά. Στην εποχή του ήδη γνώριζαν και αξιοποιούσαν τους μουσσώνες. Αυτό βέβαια απαιτούσε περισσότερη προσοχή κατά τη στιγμή της ανακάλυψης από το ακρωτήρι των Αρωμάτων, το σημερινό Guardafui, από αριστερά για να κατευθυνθούν στη συνέχεια ευθεία και να μπουν στην Ερυθρά Θάλασσα, περνώντας το στενό του Bab el Mandeb. Για το τι συνέβη στο Διογένη μας πληροφορεί ο Πτολεμαίος: «Σχετικό με τα ταξίδια από το ακρωτήρι των Αρωμάτων στη Ράπτα, ο Μαρίνος ο Τύριος αφηγείται ότι κάποιος Διογένης, ένας από αυτούς που συντίθισαν να ταξιδεύουν προς την Ινδία, ενώ προσπερνούσε το ακρωτήρι των Αρωμάτων, παρασύρθηκε από το βόρειο άνεμο. Ενώ έπλευσε έκοντας τη χώρα των Τρωγλωδυτών στα δεξιά, μετά από είκοσι πέντε μέρες πορείας έφτασε στις λίμνες από όπου γενιέται ο Νείλος, νότια των οποίων βρίσκεται το ακρωτήρι της Ράπτα» (Κλαύδιος Πτολεμαίος «Γεωγραφική Υφήγησις» I,9 και XIV,2 και 17). Συνεπώς ο Διογένης αποβιβάστηκε στις ακτές της ανατολικής Αφρικής κατά σύμπτωση και χωρίς τη θέλησή του, γιατί παρασύρθηκε από τη δύναμη ενός εχθρικού ανέμου. Άθελά του έγινε εξερευνητής και αυτό το λέμε γιατί είχε τη διαύγεια να καταλάβει αμέσως την κατάσταση που διαμορφώθηκε και να κρατήσει ένα ημερολόγιο πεπραγμένων, σύμφωνα με τα δικά του συμπεράσματα και τις πληροφορίες που συγκέντρωνε επί τόπου. Έτσι λοιπόν ο Έλληνας Διογένης άνοιξε το δρόμο, τον οποίο ακολούθησε μετά από δύο χιλιετίες αυτός που θεωρούμε σαν τον κλασσικό εξερευνητή των πηγών του Νείλου, ο Άγγλος Τζων Σπένκ που το 1863 έστελνε από το κέντρο της Αφρικής ένα από τα διασημότερα τηλεγραφήματα της ιστορίας με τα λόγια: «το ζήτημα του Νείλου τακτοποιήθηκε». (W.R. Clark «Explorers of the World» σελ. 106-123 London 1964). Δεν έχει σημασία να προσδιορίσουμε την ακριβή θέση της Ράπτα γιατί δεν ενδιαφέρει και τόσο το σημείο της ανακάλυψης του Διογένη για την ενδοχώρα. Είτε ταυτίζεται με το Dar es Salaam ή με το ακρωτήριο Delgado, το σημαντικό είναι το σημείο της άφιξης και πάνω σε αυτό δεν υπάρχουν ομφιβολίες. Οι λίμνες, δύο όπως αναφέρεται και σε άλλα αποσπάσματα του Πτολεμαίου, είναι η λίμνη Βικτόρια και η λίμνη Albert, συνδεδεμένες μεταξύ τους με το ελώδες εκείνο μέρος που ονομάζεται λίμνη Kyoga, το οποίο δημιουργείται από την πηγή του Νείλου στη Βικτόρια. Αν οι ίδιοι εκατόνταρχοι του Νέρωνα δεν μας πληροφορούσαν ότι είχαν σταματήσει στο Sudd, θα μπορούσαμε να υποθέσουμε ότι είχαν συναντηθεί με το Διογένη, γιατί από τη λίμνη Βικτόρια ο Νείλος βγαίνει σχηματίζοντας τους καταρράκτες Ripon. Στην υπόθεση αυτή η αναφορά της Σενέκα στην «λίμνη των καταρράκτων» είναι ιδιαίτερα σημαντική (Βλέπε αναλυτικά Γ. Χαραλαμπόπουλος «Διογένης, ο Εξερευνητής του Νείλου» Ιστορία Εικονογραφημένη τεύχος 382 σελ. 42-51).

Παρόλα αυτά ο Διογένης ο Έλληνας είναι ο πρώτος λευκός που αντικρίζει τις πηγές του Νείλου, και, όπως αναφέρει και ο καθηγητής του πανεπιστημίου της Ρώμης Κλάουντιο Φίντζι στο έργο του «Στις Εσκατιές του Κόσμου», που μελέτησε κατά κόρον τις ελληνικές και ρωμαϊκές εξερευνητικές αποστολές, «αυτό θα ήταν αρκετό για να του απονεμηθεί ο τίτλος του μεγαλύτερου εξερευνητή όλων των εποχών» (Claudio Finzi «Ai Confini del Mondo» σελ. 131, Roma 1979).

BIBLIO παρουσίαση

ΤΟ ΚΙ ΤΩΝ ΕΝΝΕΑ άστρων (εκδόσεις Πύρινος κόσμος)

Το κι των εννέα αστρων, αποτελεί τμήμα μιας αρχαίας κοσμολογίας που ήταν κοινή στους λαούς όλου του κόσμου. Βασίζεται στην κατανόηση του τρόπου με τον οποίο αλληλεπιδρούν τα γιν και γιάνκ για να προκαλέσουν όλες τις αλλαγές στο Σύμπαν.

Το βιβλίο αυτό είναι ένας χρήσιμος και πρακτικός οδηγός που μας επιτρέπει, εφαρμόζοντας στην καθημερινή ζωή μας τις αρχές της ανατολικής αστρολογίας να αξιοποιήσουμε με τον καλύτερο δυνατό τρόπο, τις δυνατότητες μας σε όλους τους τομείς της ζωής.

Τι είναι το JOHREI

Σε αυτό το βιβλίο αναλύεται πολύπλευρα η μέθοδος της ενεργειακής θεραπείας του Johrei που χρησιμοποιεί τη διάχυτη θεραπευτική ενέργεια που υπάρχει γύρω μας.

Διέδεται η φιλοσοφική διάσταση της μεθόδου και απαντώνται ερωτήματα που έχουν σχέση με τη φύση της αρρώστιας, τις τοξίνες στα τρία επίπεδα Νους - Ψυχή - Σώμα, τα φάρμακα, αναφέροντας και αρκετά παραδείγματα.

Βοηθάει να εναρμονιστεί το άτομο με τον εαυτό του αλλά και με την πνευματική του φύση, ανοίγοντάς του νέους ορίζοντες.

Το Υπεργήνιο (εκδόσεις Κέδρος)

Υπάρχει κατά βάση μια μοναχά ενέργεια με αναρίθμητες ιδιότητες που αποτελεί το θεμέλιο της ύπαρξης.

Σ' αυτήν αναφέρεται το βιβλίο αυτό.

Η συνηθισμένη στενότητα σκέψης του ανθρώπου, τον εμποδίζει να σκεφθεί για αυτήν την ενέργεια με σαφήνεια και κατ' αυτόν τον τρόπο περιορίζει την αντίληψή του για τις ιδιότητες της. Κι έτσι περιορίζει την κατανόησή του.

Η φιλοσοφική σκέψη βοηθά κάποιον στο να αποφύγει το λάθος του περιορισμού, αλλά δεν είναι εύκολο να εγκαθιδρύσει ένα επίπεδο υψηλότερον ποσού σκέψης μέσα στις διδασκαλίες της ζωής και να κατανοήσει γιατί οι δυσκολίες της ζωής μπορούν να συμβάλλουν στην εξύψωση της σκέψης

η 4 ΔΙΑΣΤΑΣΗ

και άλλες Διαδιαδέξιες

Πάνος Καπνιστής

Η 4η διάσταση και άλλες διαστάσεις του Πάνου Καπνιστή

Μέσα απ' το δρόμο της ποίησης ο Πάνος Καπνιστής μας μεταφέρει με εύλογες εικόνες και φιλοσοφικές ανησυχίες στην 4η διάσταση.

“Τα ζώα καθρέφτης του Σύμπαντος”

Οι αρχαίοι Σοφοί, έλεγαν ότι το Σύμπαν είναι ένας ζωντανός οργανισμός, και κάθε ζωντανός οργανισμός είναι ένα Σύμπαν σε μικρογραφία. Αν θελίσουμε, θα μάθουμε τη μυστική γλώσσα που υπάρχει στα ζώα, και έτσι ίσως καταφέρουμε να επικοινωνήσουμε με τη Φύση και με τον εαυτό μας, σαν μέρος αυτής.

“Προς μια Πολιτική Οικολογία”

Η Οικολογία δεν είναι μοντερνισμός, είναι ανάγκη, που κάποια στιγμή πρέπει για γίνει τρόπος ζωής.

Μια νέα τοποθέτηση σ' αυτό το σημαντικό, για τον πλανήτη μας θέμα.

και άλλα θέματα εσωτερισμού και φιλοσοφίας.

ΖΩΝΤΑΣ με την ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

ΕΝΑ ΣΕΜΙΝΑΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΑΡΧΑΙΟΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ

- Η Μυστηριακή Αίγυπτος
- Η Αρχαία Ελλάδα
- Η Ρώμη και οι κύκλοι της Ιστορίας
- Τα Μυστικά του Θιβέτ
- Η Σοφία της Ινδίας

ΜΕΓΑΛΟΙ ΑΝΩΡΩΠΟΙ

- Πλάτων - Αριστοτέλης
- Κορφούκιος - Καντ
- Ε.Π. Μπλαβάτου
- Κρίσια - Πλωτίνος - Βούδας
- Μάρκος Αυρήλιος - Σενέκας

ΚΛΑΣΣΙΚΗ ΓΝΩΣΗ

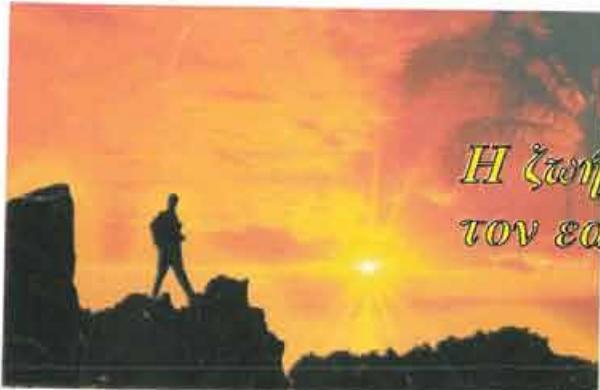
- Ο Νόμος της Εξέλιξης
- Δάρμα, Κάρμα, Μετενσάρκωση
- Η Ζωή μετά τον Θάνατο
- Η Ιδανική Κοινωνία
- Οι Μύθοι στην Αρχαιότητα

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

- Χαλάρωση - Γιόγκα
- Αυτοσυγκέντρωση-Αιτοέλεγχος
- Τεχνικές ανάπτυξης
- της μνήμης και της φαντασίας

*Η ζωή με
την Ιστορία*

*Η ζωή με
τον εαυτό σου*

ΝΑ
NEA AKROPOLI
Πολιτιστικό & Φιλοσοφικό Κέντρο

Κεντρική Εδρα:
Αγ. Μελετίου 29, Κυψέλη, ΤΤ 113 61
τηλ. 8231301
www.nea-acropoli.gr
e-mail: donahe@eexi.gr